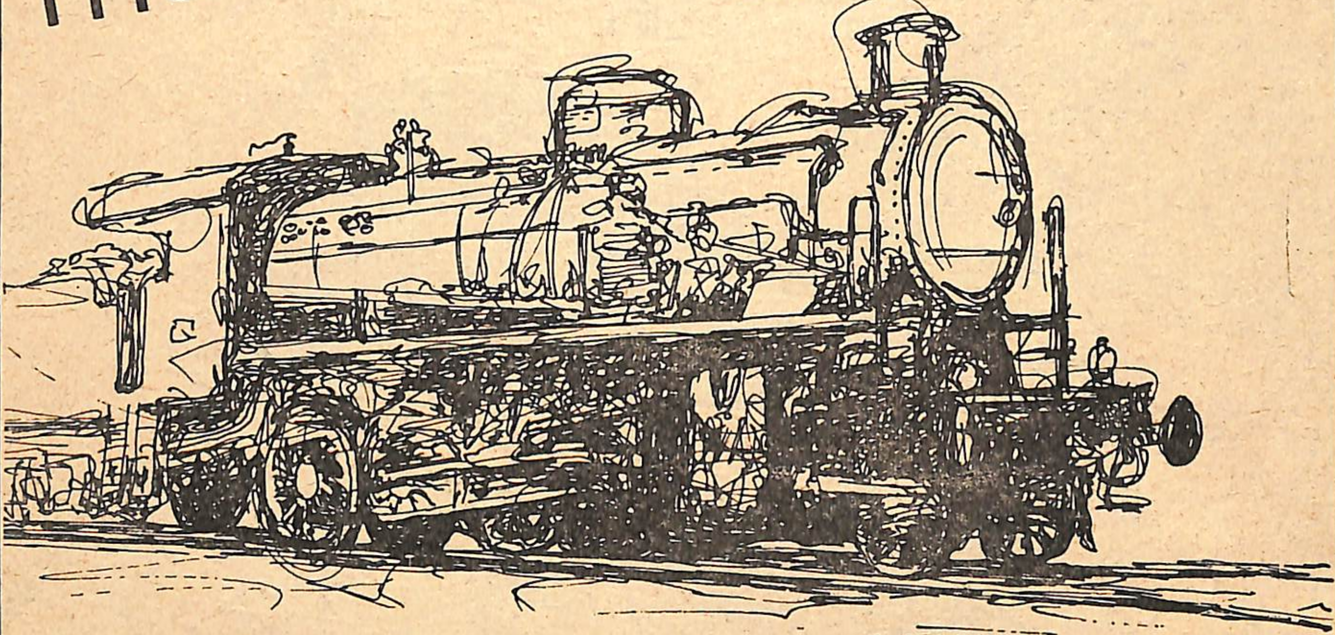
Akbaba

— AP. iktidara gelirse, yeşil plân tatbik edecek. —

mutluluk yolunda

MUTLULUK YOLCULUĞUNA ÇIKAN BU TRENDE NEDEN SİZ DE OLMAYASINIZ ? BİR ANDA YAŞANTINIZI DEĞİŞTİRECEK, SİZİ SERVETE GÖTÜRECEK BU YOLCULUĞA KATILMAMAKLA HATA ETMİYOR MUSUNUZ? OYSA NE KADAR DA KOLAY BU TRENE BİNMEK.. VE NE KADAR DA KOLAY HEDEFE ULAŞMAK ? ONUN İÇİN, GELİN, SİZ DE KATILIN HER HAFTA TEKRARLANAN BU YOLCULUĞA. RENKLİ VE HEYECANLI BİR HAFTA GEÇİRİN VE YÜZBİNLER, YÜZBİNLER KAZANIN...

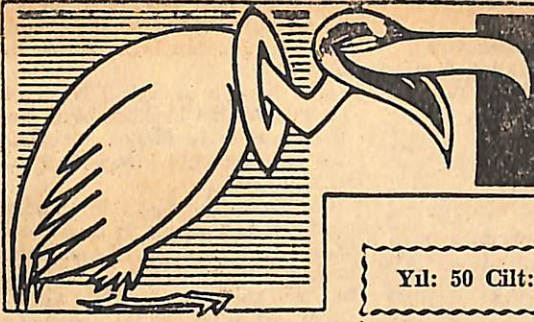
TRENİ KAÇIRMAYIN

Sportoto

HER HAFTA KALKAN MUTLULUK TRENİ

(Basın : 61307 - A - 21025 — 164)

AKBABA

Yıl: 50 Cilt: 23 Sayı: 46 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 1 Kasım 1972 * Fiyatı: 150 Krş.

RÖNTGEN

BAZI gazete ve dergilerde «Kendinizi deneyin», «Yeteneklerinizi ölçün» gibi başlıklarla sık sık test soruları yayınlanır. Öyle şeylere meraklı okuyucular bunları cevaplayarak durumlarının bir çeşit röntgenini çektirmiş olurlar.

Sosyal bilimciler, toplumların da durumlarını açığa çıkaracak o türlü «belirti listeleri» hazırlamaya merak sardılar. En ünlülerinden biri olan Amerikalı sosyolog Daniel Bell bir süre önce İngiliz «Encounter» dergisinde «Batılı ya da Batılılaşmış çağdaş ülkelerde çözülme belirtileri» konulu ilginç bir araştırma yayınladı.

Bu bilgin; Hitler öncesi Alman Cumhuriyetini, De Gaulle öncesi Fransız Cumhuriyetini ve «çözülmüş» başka ülkeleri uzun uzun inceleyerek öyle dönemlerde görülen başlıca yedi belirtinin listesini çıkarmış. Şimdi başta Amerika olmak üzere birçok Batı ülkesinin bilim, basın ve politika çevrelerinde o listenin kendi memleketlerindeki duruma uyup uymadığı araştırılıyor.

Biz de söz konusu belirtileri kısaca sıralayarak günümüz Türkiye'sinde bunlara rastlanıp rastlanmadığını birlikte düşünelim.

1. ÇATIŞMALARIN ŞİDDETLENMESİ.

Vuruşmalar, kırışmalar, kanlı pazar'lar, adam kaçırmalar, cinayetler, toplu tutuklamalar, idamlar, sabotajlar... Türkiye'de hepsi sergilendi. Şimdilik fırtına dinmiş görünüyor ama, sessizlik ne dereceye kadar gerçek, ne dereceye kadar sıkıyönetimin sonucu? Kimse kesinlikle bilmiyor.

2. MÜZMİNLEŞEN DERTLER.

İşsizlik, pahalılık, enflâsyon, eğitim tıkanıklığı, köylerden akın, kentlerin gecekondulaşması, fazla hızlı nüfus artışı... Bunlardan bazıları onbeş, yirmi yıldanberi gitgide hızlanarak sürüp gelmekte. «Müzmin» sayılıp sayılmayacaklarına siz karar verin.

3. PARLÂMENTONUN ÇIKMAZA GİRİŞİ.

O durum kesinlikle var Türkiye'de. Parlâmentomuz gittikçe kısalan aralıklarla politik sorunlara çıkış yolu bulamaz duruma düşüyor.

4. IRK ÇATIŞMALARI.

Zaman zaman su yüzüne çıkan «Kürtçülük» konusunu ırk çatışması saymazsanız, yurdumuzda o dert olsun eksik görünüyor.

5. BÖLGELER ARASINDA GELİŞMİŞLİK FARKLARI.

Evet: Doğu bölgelerimiz, yurdun başka bölümlerine kıyasla çok geri kalmış durumda.

6. AYDINLARIN DEVLETE KÜSMESİ.

Şu ara ülkemizde bu da kesinlikle var: Aydınlarımızın hiç değilse önemli bir bölümü kırgın ve suskun görünüyor. Geçici midir? Kısa bir süre sonra aydınlarımızla Devlet Ana arasındaki geleneksel aşk serüveni eski ateşliliğiyle tekrar başlayacak mı? Zaman gösterecek.

7. YENİLGİ VE KÜÇÜK DÜŞMÜŞLÜK DUYGUSU.

Bundan maksat bir savaş yahut dış güçlerle herhangi bir çatışma sonunda özellikle silâhlı kuvvetlerin kendilerini yenik düşmüş görmeleri (Birinci Dünya Savaşından sonra Almanya'da, Cezayir iç savaşından sonra Fransa'da, şimdi de Vietnam dolayısiyle bir dereceye kadar Amerika'da olduğu gibi). Bizim başımızda çok şükür öyle bir hal yok. Ama Kıbrıs dâvasının gerçek tehlikesi de burada: Ada kaderinin asgarî isteklerimizle bağdaşmayan bir sonuca bağlanması; silâhlı kuvvetlerimizde de, yurt düzeyinde de bir yenilgi havasının esmesine ve ondan doğacak tepkilere yol açabilir.

(Çok önemli bir noktanın daha unutulmaması gerekir. Yenik düşmüşlük duygusu ille bir dış savaştan alınan olumsuz sonuç yüzünden doğmaz; yurt içindeki geniş çaplı bir irade çatışmasının amaca uymayan bir sonuçla kapanması da bir zümrede aynı havayı yaratabilir.)

Şu teste göre Türk toplumunun bugünkü durumu nasıldır dersiniz? Çözülüyor muyuz, çözülmüyor muyuz?

Bizce sorulara verebildiğimiz cevaplar sonunda ortaya çıkan genel görüntü ne umutsuz, ne de parlak.

Hani kemer çözülmemiştir ama gevşemiştir iyice; pantalon düştü düşecek durumdadır. İnsan sarhoş yahut şaşkınsa kepaze olabilir; değilse pantalonunu çekip kemerini toparlar, çekidüzen verir kendine.

Bizim de iki şıktan birini kesinlikle seçmek zorunda kalacağımız günler yaklaşıyor.

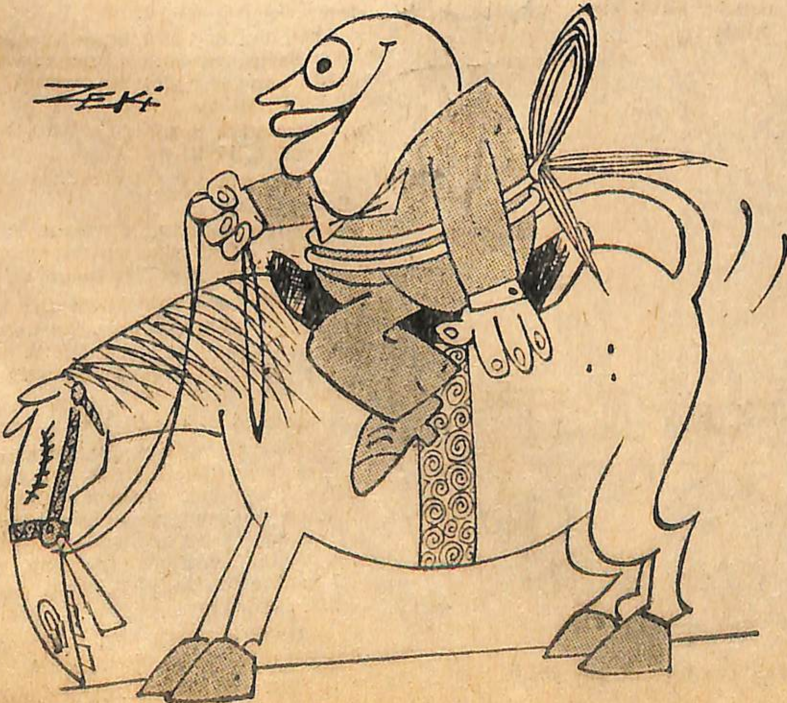
AKBABA

ESKİ RAMAZAN EĞLENCE YERLERİNDEN :

«DİREKLER ARASI!»

— Demirel, yeniden Genel Başkan seçildi. —

— Demirel'e bağlıyız!

BAYRAM SAYISI

Akbaba ailesi günlerce çalışarak, evinizi bayramın bütün neşesi ile dolduracak özel bir sayı hazırladı.

Bayramın bütün neşesi

Gelecek hafta AKBABA'da

Lütfen Gol Yermisiniz?

Muzaffer İzgü

ÇOK çabuk kaynaşmıştık Feridun beylerle... Önce hanımlarımız karşılıklı anlaşmışlar, biribirlerine gelmişler gitmişler, sonra ardından gece ziyaretleri başlamıştı. Her hafta biribirimizi bir akşam sofrasında aramazsak, ne ben, ne de Feridun beyin için rahat ediyordu... Bizim hanım şiş kebabı iyi yapıyordu, Feridun beyin hanımı da su böreğini... Şöyle şiş kebabın, su böreğinin başına geçtik mi, Feridun beyle dünyanın tüm dertlerini bir anda hallediveriyorduk...

Yalnız bir tek şikâyetim vardı Feridun beyden. Olasıya kibardı, olasıya çıtkırıldımdı... Örneğin, bir su bardağını lütfen'le ister, tuzluğu önünüzden almak zorunda kalsa afedersiniz, der, her cümlesinin başına bir efendim sözcüğü ekler, asla buyrun demez, buyrunuz derdi... Hani, Feridun beyin bu kibarlığı yüzünden, rakı masasında muhabbetin en koyulaştığı anlarda bile sıkıldığım çok olmuştu. Çünkü, zorunlu kalıp da bir sözlümü kesecek olsa, belki üç dakika bu konuda dil döküp, binlerce kez affıma sığındıktan sonra sözüne başlıyordu... Hele kadınlara karşı o denli kibardı ki Feridun bey... Bırakınız başka hanımları, kendi hanımını bile Jale hanım, diye çağırır, tabağına konacak yemek için, lütfen biraz daha koyar mısınız Jale hanım, derdi... Hele bizim hanımın adı yoktu sanki Feridun beyin dilinde, hamfendi şöyle, hamfendi böyle... Ne yapayım, ben de Feridun beyin masasındayken eşime sık sık, karıcığım, canım, hayatım, bakar mısın biraz demek zorunda kalırdım, ama mümkünü yok Feridun bey gibi, bakar mısınız lütfen efendim, diyemezdim karıma... Konukluktan dönünce, karıma:

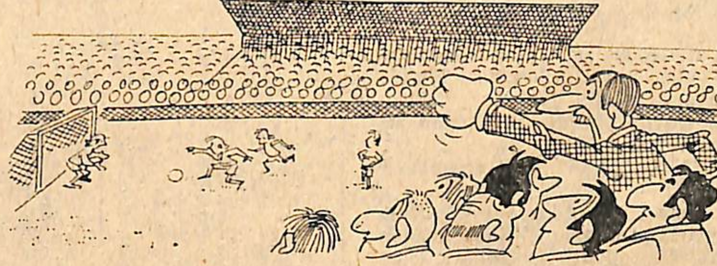
— Yahu bu adam her zaman mı böyle kibar? dediğim çok olmuştur. Karım da bana:

— Ne diyorsun, öyle kibarmış ki adam, gece yatakta karısına sırtını döneceği zaman bile, «Çok çok afedersiniz Jale hanım acaba size sırtımı dönebilir miyim?» diye sorarmış. Sonra sabahları yataktan kalkınca, karısının elini öper, mutlaka «Günaydın» dermiş...

İşte ben bu çok kibar adamla geçen gün maça gittim. Gerçi Feridun bey bana:

— Maça gidelim, dediğinde şaşmadım değil, öyle ya, böyle kibar bir adam, böyle ince ruhlu bir adam, orada, o küfürlerin arasında nasıl oturup da maçı seyredecekti? Onun için:

— Şey Feridun bey, şey yâni biliyorsunuz, maçların pek tadı tuzu olmuyor, isterseniz gitmeyelim, dedim amma, Feridun bey:

— Yoo yoo, benim bir hastalığım da maçlardır, dedi. Bilhassa birinci lig maçlarını çok yakından takip ederim, ee lig maçları da başladığına göre, bu pazar sizinle gidip bir güzel futbol ziyafeti çekelim kendimize...

Ne diyebilirim:

— Olsun, dedim...

Ve gözümün önüne getirdim Feridun beyi, gerçekten futbol hastalığı bambaşka bir hastalıktı... Zavallı adamcağız, bu illet yüzünden kimbilir tribünlerde otururken küfürleri duydukça ne denli sıkılıyor, ne denli kızarıyordu. Ama ne yapsın ki, hastaydı... Kimbilir belki de küfürler başlar başlamaz, o kulaklarını tıkıyor, ortalık yatışıncaya dek cilerini kulaklarından imkânsız çekmiyordu...

Pazar sabahı o bizim zile bastı, kapıyı açan eşime:

— Ah hamfendi, çok rahatsız ettim efendim, dedi... Maça gidecektik de... Acaba şey, bir yere falan mı gidecektiniz beyefendiyle, sakın engel olmayayım ben?...

Çıkıverdim odadan:

— Yoo yoo Feridun bey ne münasebet, hazırım, buyrun gidelim, dedim.

— Yoo efendim, siz buyrun, dedi. Feridun beyin bir illeti de bu: «Siz buyrun»

«Asla olmaz efendim, siz buyrun»

«Burası bizim evimiz ama...»

«Olmaz efendim siz buyrun.»

O buyurmazken, biz buyurmazken çok şükür çıkabildik sokağa...

— Nasıl efendim, üşümüyorsunuz ya?

— Yoo fena değil hava...

Cebinden iç fıstık çıkardı:

— Alır mısınız?

Yahu şuna al desen olmaz sanki... Dedik ya adam kibarlık küpü diye...

— Efendim erken gidip bir yer kaparsak, daha rahat ederiz...

— Öyle efendim.

— Efendim sigara buyurmaz mısınız?

— Yoo benden içelim efendim.

— Olmaz efendim, buyrunuz buyrunuz...

— Yakayım efendim...

— Çaktım efendim çakmağı, buradan yakınız!...

Bir on dakika'da gişenin başında cenkleştik:

— Olmaz efendim ben ödeyeceğim bilet paralarını...

— Aman Feridun bey...

— İzin veriniz efendim, izin veriniz.

— Aman efendim siz bana izin veriniz...

— Müsaade buyrunuz efendim müsaade buyrunuz...

— Aman efendim siz müsaade buyrunuz...

Neyse aldı biletleri Feridun bey, girdik içeriye. Yerimize oturduk... Çok geçmedi maç başladı... Feridun bey:

— Efendim görüyor musunuz, dedi, ben şu takımı tutarım efendim, isterseniz tanıtayım size oyuncularını... Bu Kadri efendim, bu Hüseyin, bu efendim Recep...

Recep, dedikten sonra durdu. Yüzü kıpkırmızı oldu, ağzında bir şeyler geveledi, çok yumuşak bir hareketle arkasına dönerek:

— Afedersiniz efendim, acaba sizden bir istirhamda bulunsam?

Arkasında oturmakta olan bıyıklı, kocaman göbekli adam anlamadı:

— İstasyona mı buyursam? dedi.

Feridun bey:

— Arzedemedim galiba efendim, dedi. Sizden bir dileğim olacak, ama çok çok afedersiniz, şey acaba şu ayağınızı altımdan çeker misiniz?

Vah vah Feridun beye, kimbilir bu kırkiki numara giyen adamın ayağı ne zamandan beri poposunun altındaydı da Feridun beycik kibarlığından bir türlü sesini çıkaramıyordu. Adam:

— Haaa, dedi çekti ayağını...

Ama Feridun bey, hâlâ herhangi bir kabalık yaptım mı diye, kıpkırmızı ve adamdan özür üstüne özür diliyordu...

Maç iyice kızışmıştı... Nasıl oldu bilmem, birden Feridun beyin havaya fırladığını ve olanca gücüyle:

— Lan inekoğlu ineeeek! diye bağırdığını duydum...

Olamazdı, mutlaka bir yanlışlık vardı bu işin içinde, o kibar, o çıtkırıldım Feridun beyin ağzından çıkamazdı böyle şeyler... Ama, oturmasıyla kalkması bir oldu yine Feridun beyin, bu kez iki avucunu boru gibi yapmış:

— Lan hıyar oğlu hıyaaaar, lan bin babalı piiiiç! diye bağırıyordu...

Olamaz yahu, Feridun bey böyle bağıramaz... Bakmış kalmışım Feridun beyin suratına... Ama Feridun beyin beni gördüğü yok ki bu kez eliyle koluyla öyle acayip işaretler yapıyor ki hakeme, yâni hakem bir görse ossaat mahkemeye verir, elle kolla sarkıntılıktan...

İyice aptallaştığım bir anda, baktım Feridun bey bana sigara uzatıyor:

— Efendim alır mısınız?

Şaşkın şaşkın uzatmışım parmaklarımı...

— Efendim müsaade buyrunuz yakayım...

Hooop yine ayağa:

— Ulan korna oğlu korna, ulan düdük oğlu düdük, ulan tekerlek oğlu tekerlek!...

Allah, başıma gelenler...

— Efendim yaktınız mı sigaranızı Rüştü bey?

— Yoo sağolun yaktım yaktım, dedim...

— Acaba bir gazoz alır mısınız?

— Yoo, şey ben içmeyim...

— Buyrunuz efendim buyrunuz...

Gazozcuyu çağırdı:

— Bakar mısınız gazozcu, lütfen iki tane açar mısınız, meyvalısından istirham edeceğim... Şey acaba bardağınız var mı?

Ulan Feridun bey, burada bardak ne arar?

Gazozdan iki yudum içti, üçüncü yudumu püskürür gibi havaya fırlayarak bağırdı yine:

— Lan hakem denen hergeleee, ulan dürbünsüz maskaraaa, ulan keriz, yuuu ayıııl!...

Soluk soluğa oturdu yerine, o sırada gözgöze geldik:

— Afedersiniz sıkılmıyorsunuz ya Rüştü bey?... diye sordu.

— Yoo yoo niye sıkılayım Feridun bey, eğleniyoruz işte... dedim.

— Hayır efendim, bazı kişiler futbol maçını sevmezler de...

— Yoo yoo seviyorum...

Cebinden kar gibi beyaz mendilini çıkarıp, gazozlanan dudaklarını kibar hanımlar gibi ponponlayarak sildikten sonra:

— Efendim ben hiç lig maçlarını kaçırmam, dedi.

— Yaa yaa çok iyi efendim... dedim.

Ama bu dediğimi duymadı Feridun bey, çünkü yine zıplayıvermişti havaya ve avazı yettiği kadar:

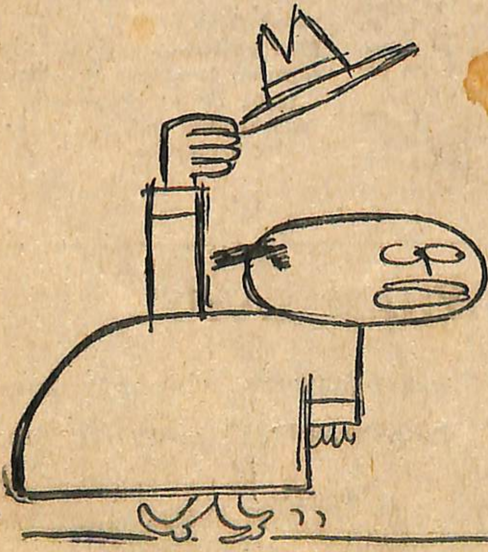
— Kova kova kova kova! diye bağırıyordu... Arada bir de, lan durun hele kodoşoğlu kodoşlar bugün sizi laçka etmezsek bize de demesinler hani, yuuu keresteler...

Oturdu yine, döndü bana:

— Yoo siz vallahi sıkılıyorsunuz Rüştü bey, dedi. Ah çok çok özür dilerim efendim, sormam gerekirdi maçtan hoşlanıp hoşlanmayacağınızı sormam gerekirdi, vallahi kendimi hiç mi hiç affedemiyeceğim, nasıl yaptım bu kabalığı, sizin pazarınızı öldürdüm...

— Hayır Feridun bey, hayır hoşlanıyorum... Bakın eğleniyorum...

— Yoo yoo eğlenemiyorsunuz...

Ramazan geldi hoş geldi...

Baklava tepsisi boş geldi!

Ah nasıl yaptım bunu nasıl, nasıl oldu da sormadım, hoşlanır mısınız, hoşlanmaz mısınız diye ahhh ahhh...

— Aman Feridun bey üzülmeyin!..

— Efendim nasıl üzülmem, nasıl üzülmem... Büyük kabalık ettim, sizi buraya sanki zorla getirdim...

— Rica ederim Feridun bey...

— Aman efendim ben rica ederim ne olur affediniz beni... Eğlenemiyorsunuz, biliyorum eğlenemiyorsunuz...

Eh başka çarem yoktu, kalkıverdim ayağa, yanımdaki gazeteyi boru gibi yaparak:

— Ulan hakem denen ineeekk, diye bağırdım... Onun ardından sıraladım artık: Lan çuvaaal, lan muşmulaaa, lan hıyar, lan fırınlanmış keresteee!...

Döndüm Feridun beye:

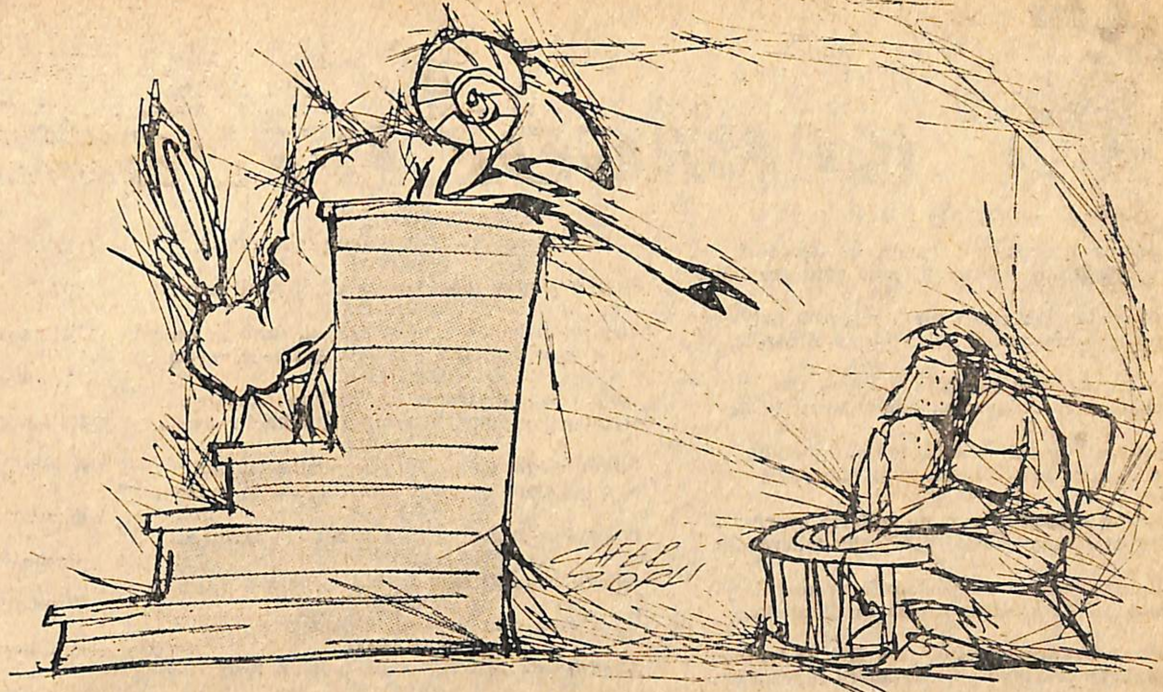
— Nasıl Feridun bey eğlenmeye başladım görüyor musunuz? dedim.

Duymadı ki dediğimi, kimbilir sahadaki kime bağırıyor:

— Yuuu taş arabaları! diyerek boğaz tellerini yırtıyordu...

Muzaffer İZGÜ

— Et dâvasında suçlu aranıyor. —

— Suçlu ayağa kalk!..

YELPAZE

REFİK ERDURAN

NÖRO — VEJETATİV YAZI

NE korkulu bir çağda yaşıyoruz! En tatlı, en yumuşak, en umutlu şeyler bile Azrail kesildi başımıza.

Mektup almak hoşunuza gider, değil mi? Başka bir insan sizi düşünmüş, kalemle size seslenmiş, adınızı bir zarfın üstüne yazmıştır. Ama 1972 yılında zinhar iyice incelemeden açmayacaksınız o zarfı. Yoksa, tam keyifli bir heyecanla kenarını yırtarken...

BUM!!!

Maazallah...

Tavşan da keza. O tatlı, yumuşak, şipşirin hayvan günümüzün savaş alanlarında silâh altına alındı; bomba taşıyor.

Düşünün:

— Aman ne şeker şey, demeye kalmadan...

Şarapnel olup kendini de, çevredeki bütün insanları da havaya uçuruveriyor tavşancık!

Dünya yavaş yavaş o hale geliyor ki çiçek koklamadan, ağzına bir lokum atmadan sevgilinizi okşamadan önce durup düşünmeniz gerekecek:

— Patlar mı? diye...

Bir de uçakların durumu var.

Ben uçağa bayılır, onu insan kafasının en güzel buluşlarından biri sayarım. Üniversite yıllarından kalma bir pilot brövem olduğu için uçuşun tehlikesizlik derecesini de bilirim. Şu son yıllara kadar uçaktan korkmak aklımın kenarından geçmezdi.

Ama şimdi her hava yolculuğu na bir ölüm canbazlığı gibi bakmamak elimde değil. Öyle ya, yedi kat gökte uçarken her şey olabilir:

Bagajdaki piyano birden gizli görevini hatırlayarak Ölüm Marşını çalmaya başlayabilir.

Yolcular arasındaki birine suikast diye birileri ardan avcı uçakları fırlayıp hepinizi rokatlerle kebap edebilir.

Yanımdaki herif yerinden fırlayıp haykırabilir:

— Bu şişenin içinde nitrogliserin var. Çekin ulan Uganda'ya!

Evet, hesapta yok yok...

Aksi gibi bugünlerde yine dün yanın öbür ucuna yol göründü. Yol o kadar uzun olduğu için uçmak da şart.

Fırsat buldukça Türk Hava Yollarıyla uçmaya çalışırım tabiî. Bu sefer de dış hatlarımızın menziline kadar bizim uçaklarla gideceğim.

O nedenle THY. bürolarına girip çıkarken elime bu yıl yayınlanmaya başlayan «THY Magazin» adlı derginin son sayıları geçti.

Kâğıt, tertip, baskı çok iyi. Gerek fotoğrafların, gerek yazıların muhtevası için ise aynı şey söylenemez. Hattâ tam tersi söylenebilir.

Neyse, diyeceğim o değil. Olayların etkisiyle uçaktan (korkmak demeyeyim) sinirlenmeye başlamışım ya? Dişe dokunacak, belki de kaygı giderecek bir şey arayarak «Magazin» in sayfalarını çevirirken Ord. Prof. Dr. F. Kerim Gökay imzalı ve «Uçakta Rahat Seyahatin Psikolojik Şartları» başlıklı bir yazı görünce tam istediğimi buldum diye sevindim; hemen okudum üstadın sıraladığı şartları.

Sayın Ord. Prof. Dr. vaktiyle yaptığı yolculukları konuyla hiç ilgisi olmayan bir biçimde anlattıktan sonra hava alanlarının iyi işletilmesi gerektiğini belirtiyor.

Bizde gümrük işlemleri yapılırken elektrik kesiliyormuş bazan. Kesilmemeliymiş. Tekel'den sigara almak için kuyrukta bekleniyormuş. Beklenmemeliymiş. Tuvalete gidildiğinde elli kuruş vermek gerekiyormuş. Gerekmemeliymiş.

Bir de bayramlarda ve tatil zamanlarında işçilerimiz alanlarımızı kalabalık ediyorlarmış ki, bu durum «tahammül derecesini aşmış» imiş.

En ünlü sinir uzmanımız nihayet sadece gelerek şu bilimsel açıklamayı yapıyor:

«Beyinden kumanda almayan ve orta beyinden gelen durumlarla durmadan işleyen nörö - vejetativ denilen bir örtümüz vardır. Bu sistem en çok rahat ve huzura ihtiyaç duyar. Onun için uçak yolculuğunda en başlıca şart onu lüzumsuz yere tahriş etmemektir.»

Peki, nasıl yerine getirilecek bu şart?

Ord. Prof. Dr. Gökay çözümü bir tek misal ile açıklıyor. Uçaklarımızda bıçaklar madenî değil, plâstik imiş; bunlarla et ve ekmek kesmek güç oluyormuş. Onun için plâstik bıçaklardan vazgeçilip madenî bıçaklar alınmalıymış...

Yazıyı bitirdiğim zaman nöro - vejetativ sistemim biraz tahriş edilmiş gibiydi.

Düşündüm, uçuş için kendi psikolojik rahatlık şartlarımı kendim kararlaştırdım. Uçakla bir yere gidecek olursanız işinize yarar diye size de söyleyeyim:

1. Dünyada Yeşilay'cı Ordinaryüs Profesör Doktorların falan bulunduğunu hatırlasanız bile boşverip bol bol içki için uçakta.

2. Bıçağın neden yapılmış olduğu gibi konuları kendinize dert edip sinirlenmeyin. Plâstik bile olsa biraz bastırınca keser.

3. Abuk sabuk şeyler okumayın. Beyninize acımıyorsanız orta beyninize acıyın!

Refik ERDURAN

«Herkes kendi havasında!..»

GİRİŞ

Perdemizi sorarsanız bu ramazan nerdedir;
Şeyh Küşteri meydanında, gene aynı yerdedir.

Ramazandan ramazana bir kez yerdik baklava;
Sıyırmışlar tepsimizi, kalan tadsız zerdedir.

Başa geçen sayın bayın öğüdüne uyarız;
Ha babam ha sıkıyoruz; elimiz kemerdedir.

Memlekette iş ehline artık gerek kalmadı;
Şimdi bizim her işimiz acemi ellerdedir.

Ne sazların akordu var, ne seslerin ayarı;
Onlar başka havalarda, bambaşka tellerdedir.

Mutluluğu yanılıp da uzaklarda arama;
Demokrasi Çıkmazı'na saptın mı ilerdedir.

Anayasa Caddesi'nde Reformu Kır At tepti;
Toprak toprak diye gitti, rahmetli dillerdedir.

Bayan Personel Kanunu gene çocuk düşürdü;
Yan Ödeme ölü doğdu, memurlar kederdedir.

Pahalılık lâflarını bozguncular çıkarır;
Yaşamımız piyangolu kısmetle kaderdedir.

Bu ramazan şair oldu Karagöz'le Hacivat;
Güle güle okuyunuz, san'at Mukadder'dedir.

PERDE

HACİVAT
Haaay Hak,
Haaay Hak!
Canım ister bir eğlence her ramazan gelince;
Yâr bana bir eğlence ver, yâr bana bir eğlence!
KARAGÖZ
(Pencereden bakar.)
Ne bağırıp duruyorsun kapı önünde sersem?
Gösteririm eğlenceyi bir aşağı inersem!...
HACİVAT
Aşağıya inmedikçe ben bağırıp dururum.
KARAGÖZ
(İner ve Hacivat'a vurur.)
Cırlak cırlak bağırırsan ben de böyle vururum.
HACİVAT
Söyleşiye gerek kalmaz başvurursan şiddete...
KARAGÖZ
Dostluğumuz öldü mü be, bak şundaki hiddete...
HACİVAT
Karagöz'üm gel beraber söyleşelim, gülelim!
KARAGÖZ
Ereğini söylesene yahu biz de bilelim!
HACİVAT
Karagöz'üm geldi çattı, kutlu olsun ramazan!
KARAGÖZ
(Seyircilere)
Hacivat'ın âdetidir lâfı geveler bazan.
HACİVAT
Evelerim gevelerim; ramazanı kutlarım!
KARAGÖZ
(Hacivat'a vurur.)
Yıllar yılı oruçluyuz, kutlarsan tokatlarım!
GAZETECİ ÇOCUK (Aşağıdaki şarkıyı okuyarak gelir.)
Gaste var, gaste, piyangolu gaste;
Neler neler çıkıyor, sen yalnız iste!

Kuponları kes,
Gastede adres!

Zarfa koy, pulla,
Gasteye yolla!

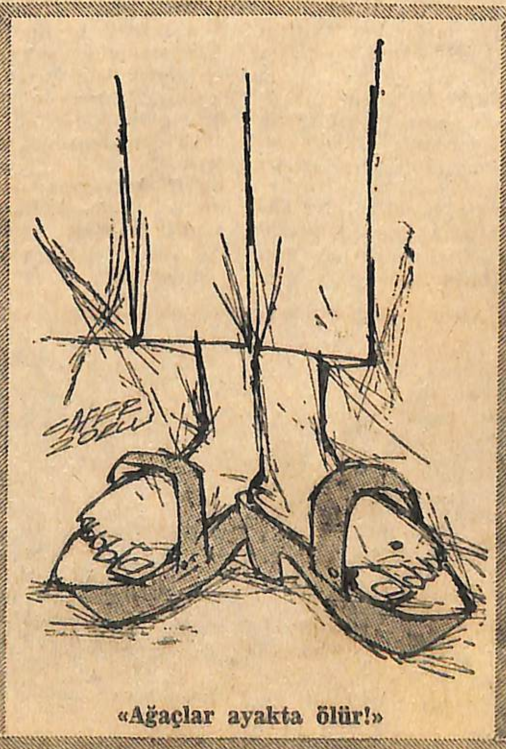
Gaste var, gaste, piyangolu gaste;
Neler neler çıkıyor, sen yalnız iste!

Televizyon, kat,
Anadol, Murat...
Kuponları kes,
Gasteye at!

HACİVAT
(Gazeteci Çocuğa)
Piyangolu gazeteden ver bana onar onar;
Talih kuşu başımıza belki bu sefer konar!...
KARAGÖZ
Onar onar gazeteye veremedim bir mâna.
HACİVAT
Kupon kesip toplamamak neden cahil kalmana!

KARAGÖZ
Demek ki sen gazeteyi kupon için alırsın...
HACİVAT
Kupon mupon toplamazsan böyle cahil kalırsın...
KARAGÖZ
Hacivat'ın hakkı varmış, gerçek, cahil kalmışım;
Okuyayım diye her gün ben gazete almışım...
HACİVAT
Saçma sapan yazıları kalkıp kim okuyacak...
Gazeteler yayımlarken bir yığın baldır bacak...
KARAGÖZ
Şükür olsun senin gibi okumuşlar bollandı;
Ver bakayım gazeteyi Cav Cav ağzım sulandı!
HACİVAT
Kuponları keser kesmez bacaklara bakarız.
KARAGÖZ
Paketi de çıkarırsan filtreliyi yakarız.
HACİVAT
Karaborsa zam yapacak bulamadım filtreli.
KARAGÖZ
Alıştım ben filtreliye senden içtim içeli...
HACİVAT
Gazeteci Çocuk bekler, kalktık biz lâfa daldık;
Karagöz'üm gazeteni alacaksan al artık.
KARAGÖZ
(Gazeteci Çocuğa)
Piyangolu gazeteden ver yirmişer yirmişer;
Otomobil, apartıman belki bize de düşer!...
(Gazeteci Çocuk gazeteleri satar ve aynı şarkıyı söyleyerek uzaklaşır.)

HACİVAT
Karagöz'üm kat çıkarsa neyle dayar döşeriz?
KARAGÖZ
Borçla harçla eşya alır, öder öder pişeriz!
HACİVAT
Otomobil bir çıksın da düşün sen gerisini...
KARAGÖZ
Petrol Ofis borç verirse doldururuz benzini...
HACİVAT
Karagöz'üm ya çıkarsa bir gezi Viyana'ya?...
KARAGÖZ
Geçeriz biz Almanya'ya hem güle hem oynaya...
HACİVAT
Karagöz'üm Almanya'da sana da iş bulurum.
KARAGÖZ
Beşyüzbin birinci seksenikinci ben olurum.
HACİVAT
Herkes gitmek ister ise o zaman ne olacak?
KARAGÖZ
Memleketin işsizleri orada iş bulacak!
HACİVAT
Karagöz'üm demek ki sen: «İşsizlik var!»
diyorsun.

«Ağaçlar ayakta ölür!»

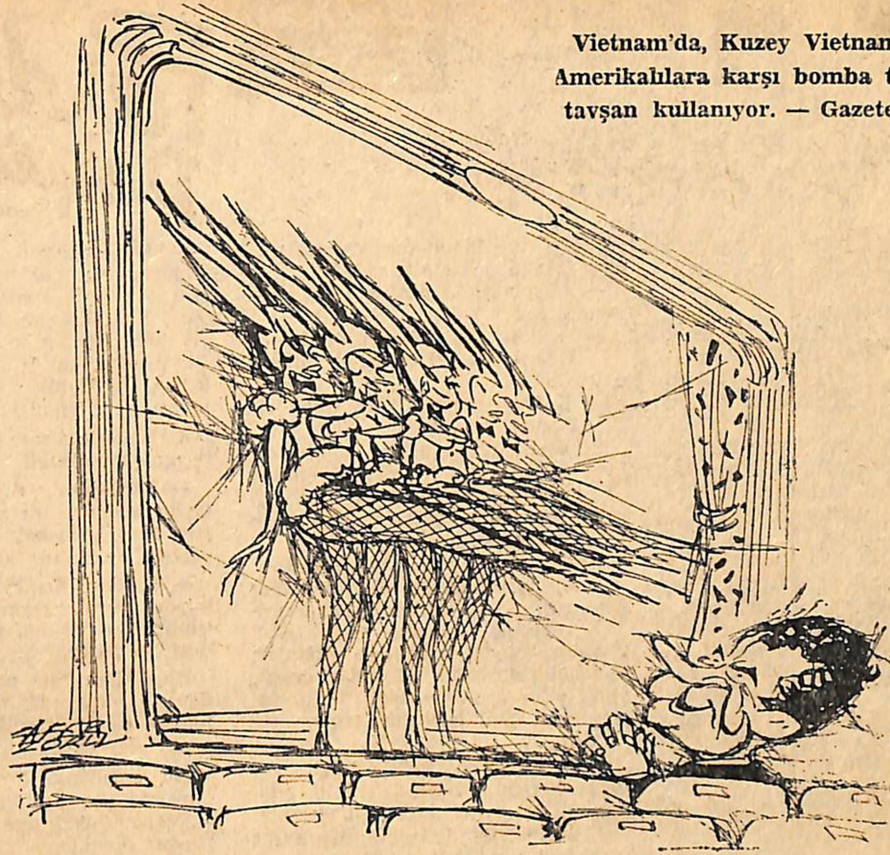
KARAGÖZ
«İşsizlik yok!» deyip benle alay mı ediyorsun?..
HACİVAT
«95'te işsiz kimse kalmayacak» der Melen.
KARAGÖZ
Yalnız benle sen değiliz böyle lâflara gülen...
HACİVAT
22 bin öğrenci başladı fakülteye.
KARAGÖZ
Kalan 80 bin öğrenci devam eder kahveye...
HACİVAT
O fakülte bitene dek ne saç kalır, ne de diş...
KARAGÖZ
Diplomayı alanlar da nerde bulacaklar iş?...
HACİVAT
Mezun olan iş bulsa da aylığı binyüz lira...
KARAGÖZ
Bozdur bozdur, harca harca bitmez yahu bu para.
HACİVAT
Fakülteye giremeyen alır kahve kültürü.
KARAGÖZ
Kahvelerden yetişiyor politikacı türü...
HACİVAT
Gün gelecek bu gençler de parlâmenter olacak.
KARAGÖZ
Parlâmento sıraları işsizlerle dolacak...
HACİVAT
Mebuslar da istemişler emeklilik maaşı.
KARAGÖZ
Bu sömürü plânına Celâl Kargılı karşı.
HACİVAT
Bir tek Celâl Kargılı'mız bin mebusa bedeldir.
KARAGÖZ
Emeklilik bekleyenler bize elden de eldir...
HACİVAT
Parlâmenter olurlarken nasıl ettiler yemin...
KARAGÖZ
Bu işte bir parmak vardır Hacı Cav Cav ol emin.
HACİVAT
Parlâmento itibarı işte böyle sarsılır.
KARAGÖZ
Bakanlar da koltuğunda kasıldıkça kasılır.
HACİVAT
Emeklilik istiyorlar halk bulmazken kömürü.
KARAGÖZ
Sovyetlerde duyuyoruz böyle olur sömürü...
HACİVAT
Önergeyi özür ile geri alıp silsinler!
KARAGÖZ
İş başına oyumuzla gelmiştiler, bilsinler!
HACİVAT
Pahalılık yaman vurdu, kaldıramam belimi.
KARAGÖZ
Seçimlerde adaylara öptürürüm elimi.
HACİVAT
1973'te iş yapanı seçelim!
KARAGÖZ
Emeklilik isteyene biz bir kalem geçelim!
HACİVAT
Çoban Sülü gene çıktı, nutuk mutuk atıyor.
KARAGÖZ
Halk sanma ki bu lâflara: «He,» deyip de yatıyor.
HACİVAT
Başbakanlık ister gene, işleri tıkırında.
KARAGÖZ
Karagöz'ü sorarsanız lâfların gırgırında.
HACİVAT
Aradığım eğlencedir vatandaşa hitabı.
KARAGÖZ
Ramazanda hediyemdir lise mantık kitabı.
HACİVAT
Eski Sucu anlamalı lâfla gitmez bu gemi.
KARAGÖZ
Mühendisi mutlu eder bir Bernoulli denklemi.
HACİVAT
Şaka ile matrak ile Demirel'e su tuttuk.
KARAGÖZ
Sanmayın ki pas geçip de Ecevit'i unuttuk...
HACİVAT
Yeni seçim heyecanı ne biter, ne azalır...
KARAGÖZ
Ofsayitten gol olmazsa Ecevit maçı alır.
HACİVAT
Takım iyi anlaşırsa hızla gole giderler.
KARAGÖZ
Çok konuşan oyuncuyu saha dışı ederler...
HACİVAT
Neden sesi sedası çıkmaz Bölükbaşı'nın?
KARAGÖZ
Siyasetten vaz mı geçti, etkisi mi yaşının?

HACİVAT
Yusyuvarlak lâflarıyla yağ çeker Feyzioğlu.
KARAGÖZ
Başbakanlık düşündedir, cebi kalkınma dolu.
HACİVAT
Dünya ümit dünyasıdır, hayâl kurar Bozbeyli,
KARAGÖZ
Bir otursa şu koltuğa rahat eder besbelli.
HACİVAT
Kukuriku erken öttü... Ne buyrulur Satır'a?...
KARAGÖZ
Horoz dövüşüne çıkmış, bakmaz gönül - hatır'a...
HACİVAT
Karagöz'üm, Denizli mi, horoz ne horozudur?
KARAGÖZ
Halk Partisi kümesinin başkaldıran yozudur...
HACİVAT
Karagöz'üm koltuk derdi liderleri tüm sarmış.
KARAGÖZ
Masalarda unutulan bir de memurlar varmış...
HACİVAT
Yan ödeme ödensin de memur versin borcunu.
KARAGÖZ
Esnaf duydu, sivriltiyor kazıkların ucunu.
HACİVAT
Yan ödeme, ön ödeme; bu maaşlar gayet az.
KARAGÖZ
Az olduğu biliniyor, ilgililer değil kaz!
HACİVAT
Çok mu iyi sanıyorsun işçilerin durumu?
KARAGÖZ
Yaşantılar meydandadır, Cav Cav bu da soru mu?
HACİVAT
Karagöz'üm biz ne zaman ereceğiz rahata?
KARAGÖZ
Rahat yüzü göremezsin gebermeden kerata!
HACİVAT
Politika tehlikeli, gel bir film çevirelim!
KARAGÖZ
Yeşilçam'da çam kaldıysa bir de biz devirelim!
HACİVAT
Festivale katılırız koklayıp da havayı.
KARAGÖZ
Jüri bizi anlayamaz, yedirirler ayvayı.

— Yeni Basın Kanunu, ağır şartlar getiriyor. —

HACİVAT
Altın Koza festivali oldu yazboz tahtası.
KARAGÖZ
Böyle jüri heyetinin böyle olur hatâsı...
HACİVAT
Sayın jüri üyeleri eğlensin doya doya.
KARAGÖZ
Reddedilen şu kozayı verin Şevket Rado'ya!
HACİVAT
Biz gelelim filmimize; sen karakter, ben de jön...
KARAGÖZ
Kameraya dön Hacivat, bakma yüzüme bön bön.
HACİVAT
Güzel kızın bindiği at almış azıya gemi.
KARAGÖZ
Yakalayıp getiririm şimdi sana yengemi...
HACİVAT
Kraliçe attan düştü, geçmiş olsun bin kere!
KARAGÖZ
Uzun boylu biri ile gitti İsviçre'lere...
HACİVAT
Sinemada bu durumlar şöhretleri zedeler.
KARAGÖZ
Çiğ olunca oturuyor midemize pideler...
HACİVAT
Yeşilçam'a geçen kızı sıkarlar koruk gibi.
KARAGÖZ
Birkaç yılda Yeşilçam'ı terkeder moruk gibi.

Vietnam'da, Kuzey Vietnamlılar, Amerikalılara karşı bomba taşıyıcı tavşan kullanıyor. — Gazeteler —

Nixon — Biz de tavşan kız mı kullansak acaba?!.

HACİVAT
Hele hele zavallı kız benziyorsa bir vamp'a...
KARAGÖZ
Milyonerler falan filân vampa ederler rampa.
HACİVAT
Kızcağızın kraliçe olmak bütün muradı.
KARAGÖZ
En sonunda döner gider muşmulaya suratı...
HACİVAT
99 flörtünden umar nikâh masası.
KARAGÖZ
Kaymağını alırlar da geri kalır posası...
HACİVAT
Yeşilçam'da futbolcular golü ağlara takar.
KARAGÖZ
Jönler saha kenarından olan bitene bakar...
HACİVAT
Karagöz'üm futboldan da söyleşelim biz bol bol.
KARAGÖZ
Hacı Cav Cav yok ki bizde kayda değer bir futbol.
HACİVAT
Yüzümüzü tek güldüren boksör Cemal Kamacı.
KARAGÖZ
Dünya şampiyonu olmak Kamacı'nın amacı.
HACİVAT
Kara demir bir leblebi gibi çetindi Zami.
KARAGÖZ
Kefereler diyorlardı: «Maçı alır azami.»
HACİVAT
Gardı düşen Roger Zami kesiverdi sesini.
KARAGÖZ
Yumruğuyla aldı Cemal Avrupa vizesini.
HACİVAT
TV. üç gün sonra verdi Kamacı'nın maçını.
KARAGÖZ
İster Marko Paşa'ya git, istersen yol saçını...
HACİVAT
Karagöz'üm nedir yahu televizyonun hali?
KARAGÖZ
Hacı Cav Cav keçileri kaçırdı, ey ahali!

HACİVAT
Bakıyorum kondurmazsın televizyona hiç toz.
KARAGÖZ
Tencereyi indirdin mi gezdir azıcık da soz...
HACİVAT
Atalım mı içersine bütün bir baş sarmısak?
KARAGÖZ
İyi olur, programda bir de aşçıya sorsak...
HACİVAT
Ne aşçısı, ne sosu? Delirdin mi sen herif?...
KARAGÖZ
Bir yemeği ettim sana televizyonda tarif...
HACİVAT
Kıracağım TV'yi ben düzelmezse yayınlar.
KARAGÖZ
Kırmamıza gerek kalmaz, TV'ciler mayınlar.
HACİVAT
Karagöz'üm TV. vurdu sinemayı canından.
KARAGÖZ
Tiyatrolar kapanıyor, geçemedim yanından.
HACİVAT
Operada oynanıyor Figaro'nun Düğünü.
KARAGÖZ
Görmedim bu evliliğin ben uzun sürdüğünü.
HACİVAT
Karagöz'üm başladık mı sürer gider oyunun.
KARAGÖZ
Bu oyunda alan aldı ölçüsünü boyunun.
HACİVAT
Karagöz'üm ramazan söyle kime gidelim?
KARAGÖZ
Bir mânevi huzuru biz gel ziyaret edelim!
HACİVAT
Bildim kime gidiyoruz düşünmeden habire.
KARAGÖZ VE HACİVAT
Atatürk'e gidiyoruz, haydi Anıt Kabire!

* * *

Sürç-ü lisan eyledikse okurlardan affola,
Tatlı tatlı bayramlarla günler mutluluk dola!

PERDE

Mukadder ÖZAKMAN

— Parlâmenter emekliliği önergesi geri alındı. —

Pardon Deyince

RAHMETLİ babam köyde ineği sağarken her çanağı yere döküşümde:

— Ülen Ramazan, derdi sen adam olaman. Vallaha da olaman, billâha da. Şeherde su içsen kupasını kırarsın, yemek yisen tabağı parçalanır. Süsken öküzden farkın yok!

Sağ olaydı da göreydi veledinin ne böyük adam olduğunu. Koskoca kapıcıyık len, boru mu? Oniki dayire emrimde. Yatın dedim miydi hepisi yataklarında. Kalkın be miskinler deyi bağı-dığımda tümü ayakta.

Ekmek almasam aç kalırlar. Çeşmeler akmayınca su taşımasam hepisi fırından çıkmış bazlama çöreği gibi yanarlar! Hele gazvetelerini ellerine ulaştırmasam... Gazvete nedir, biliyon mu? Yazılı kâat. Köyde biz cam yerine pençireye dakarız. İşte ondan. Şeherli çeşmelerden su akmayınca ses etmiyo. Kasaplar sineklenip de:

— Et yok! dediklerinde de pek aldıran çıkmamakta. Hattâ bıldır fırıncılar:

— Zam isterik! deyi ekmek çıkarmayınca bizim apartumanın cemaatı boyun büküp de:

— Öyleyse biz de pasta yiyecez, dediler de daha öteye geçmedilerdi.

İş gazveteye gelince denişiyo. Sabah mezin:

— Allah ekber mi, dedi, lâilâhe illâllaha sıra gelmeden gazvete kapının altından içeriye sürülecek.

Acamilikde yukarı katlara çıkmaya üşendiydim. Allahın kör karanlığında kâat parçası deel mi alt tarafı, yarın ikisini birlikte atarım, dediydim. Meğersem arının yuvasını kurcalamışık. Herifler «Durmaziçer» apartumanının kapucusu Ramazan efendiyi tuza banmadan yiyecekler:

— Dünkü gazvete nerede?

— Aha burada, durup duriy. Yemedik ya!

— Eskidi gayri. Kalsın orada.

— Neresi eski, elimi bilem dokandırmadım.

— Kalsın, istemez. Bi daha da böyle nane karıştırma.

Kırk şeherlinin aklını bi havana koy. Eyicene döv. Un gibi olunca cevizin kabuğuna dök, yine de Seyrekli köyünün sığırtmacı Tahtasız İrbam'ınki kadar etmez.

Merak edip sordum kaloriferciye:

— Şu gazveteyi ne ederler sabah namazında, erkenden. Pencereye cam niyetine asmazlar bizim gibi. Ocakları da yok ki üzerine sersinler. Ekmeklerine katık ediyorlar desek, yenir yutulur nesne değil. Ne zorları var şu kâat parçalarıynan?...

Güldü:

— Ben de, dedi, yeni geldiğim yıllarda kapıcılık ettimdi. Simit gibi, dumanı tüte tüte gazveteyi vereceksin ellerine. İçinde cıscıbıldak avrat tasvirleri var. Hiç karı görmemiş gibi onlara bakıyorlar. Her bi şeyi duyar çızıktırırlarmış. Söz temsili miden gaz etti de geğirdin değil mi? Ertesi gün gazvete yazarmış ne halt ettiğini.

Kapıcı deyip de geçme. Apartıman dediğin koskocaman kışla. Ben de nizam karakolu kumandanıyım. Girdisi çıktısı zatımdan sorulur.

İlkin acemiydik. Bi gözel, çamaşır değiştirirken odasının kapısını açık mı bıraktı? Korkuyordum başımı o yana çevirmeye. Kaloriferci:

— Ülen Ramazan, dedi, sen parduuun, demesini bilmiyon mu dana?

— Neymiş o pardun, Alamanca mı?

— Alamanca değil, apartumanca. Korkma len, her haltı karıştır Burası köy değil. Apartumanın ne mıkdarı, ne çeştimanı, bekçisi var. Açık kapı gördün mü dal içeriye. Açık pencere mi kalmış, daya dikizlerini. İki kişilik yatakta tek zenne mi yatıyor. Sokul yanına.

Kocası destursuz içeriye girdi de, başına mı dikildi. Kolayı var:

— Parduuun! diye bağıracaksın. Öyle demedin mi yanarsın hemşerim. Her türlü haltı karıştır, amma velâkin sakın ola ki:

— Pardun! demeyi unutma. Hani köyde, yere siğerken bile: «Destuuur...» deriz ya, tıpkısı. Buranın desturu pardun'dur.

Hay Allah razı olsun kaloriferciden. O olmayaydı kocaman şehere manda gibi geldiydik, merkebe benzeyip gidecektik.

Çatı katındaki dayirede dul bi kadın vardı. Pardun dalgasını öğrendik ya, çengeli attık ona. Kaşlar keman. Burun mıstabey armudu. Yanaklar lop inciri. Ağız körpe salatalık. Göğüsler Diyarbekir karpuzu. Bacaklar eyi muz. Köfeye at götür, zerzavat sıkıntısı çekme gayri.

Bir ekmek mi söyledi, çift götürüyorum. Su mu dedi, yangın çıkmış gibi kovaları dizeliyom kapısına. Gazvetesini de öylesine ikiledim. Bekliyom pardunluk duruma gelsin.

Önceki gün, gece yarısı zil zırrr... etti. Bizimki çağırıyordu. İçimden:

— Yörü Ramazan, dedim, pardunu bu gece de edemezsen, başka zaman hiç diyemezsin.

Vardım dayiresine. Kapı açık. Daldım içeriye. Yatak odasını biliyom. Açıverdim. Vıy anam, hanım yarı çıplak. Her yanı yusyuvarlak, bembeyaz...

Beni karşısında görünce, yorganı çekti üzerine.

— Buyur, dedim, ne emrin var?

— Pire...

— Göster o namussuzu çiğnemeden yutayım!

Yorgana el atınca:

— İmdaaat!... Yetişin komşular!... diye bağırmaz mı?!.

— Sus, dedim, ne bağırıyon? Pirelerin nerelerde gizlendiğini benden eyi mi bileceksin! Köyde biz o soyhalarla köşe kapmaca oynayarak böyüdük. İç donun uçkuruna gizlenir deyyus. Gevşek durursan, elimle koymuş gibi bulurum.

Ne desem boşuna.

— İmdaaat! diye şamataya devamda.

Hemen aklıma kaloriferci ve onun sözü geldi:

— Parduun... hanımefendi pardun!

Daha lâfım bitmeden kapı açıldı. İçeriye öteki dayiredekiler doluverdi:

— Ne yapıyorsun Ramazan efendi?

— Zile bastı. Pire ısırmış. Arıyak dedim, imdat diye bağırdı. Baktım kötüye çekiyor, ben de:

— Parduuun... dedim. Ödeştik gayri.

Karı benim gibi köyde boy büyütmüş anlaşılan. Pardundan falan anladığı yok.

İş karakolda sonuçlandı. Komiser:

— Ulan habeci, dedi, gece yarısı elin namuslu hanımına tecavüze yeltenmişsin.

— Tövbe di konser bey. Kapıcı Ramazan bozuk çalmaz bazan. Pire var, dedi burda. Bulalım, dedim, namussuz saklanır uçkurda. Bozukmuş feyli. Durum değişti ondan keyli. İmdat diye bağırdı, komşuları çağırdı. Pire yerine bizi tuttular. Parduuun'larımızı duymazlığa gelip yuttular... Kaloriferci bu kez ocak yerine bizi yaktı...

Zor kurtardık paçayı senin anlayacağın. Pardunun da para gibi kalpı, geçmezi var. Yerine göre harcamazsan elin yosması insanı löküs lâmbası gibi yakıyo, hemşerim!

Burhan ESEN

Zengin olacaktım

Yağmur demedim,
Çamur demedim
Hep o dev apartmanın önünde
Yüreğimde alârm zili takılı,
Günlerce onu bekledim.

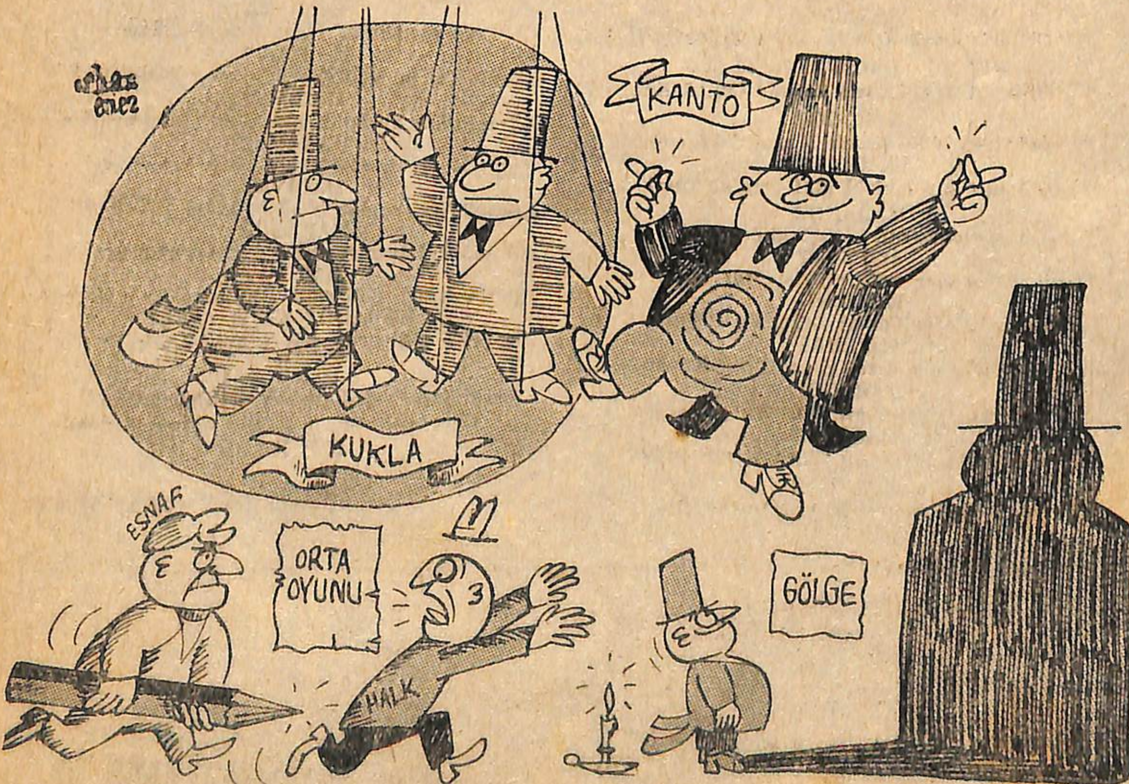
Ben, kenar mahallenin yakışıklısı
O, zengin semtlerin en alımlısı...
Bakışları güç verdi ayaklarıma,
Kaldırımlar yürüyen merdiven oldu.
Göğüsleri gibi...
Kaşı, gözü gibi,
Tuvaleti, değişik giysileri
Hız kattı aşkıma.
O, hem güzel, hem varlıklı...
Ben, yakışıklı, yoksul delikanlı...

Beni çok sevdiğini söylediği gün,
İnandım peri masallarına.
Ne de alçak gönüllüydü, melekti.
Zengin bir karım olacak, çok zengin,
Krallar gibi yaşayacağım.
Kurtulacağım yoksulluktan...
Kolay mı, hem zengin olsun,
Hem çılgınlar gibi
Yoksul bir delikanlıyı sevsin?...

Ben, kenar mahallenin en yakışıklısı...

Bir gün,
Lüks bir çocuk arabasında
Bebeğini gezdiriyordu, gördüm.
Yıkılmışlığın hırsıyla yaklaştım son kez
«Demek!..» dedim,
Şaşırdı kızmışlığıma
O tatlı gülücüğü ile kızardı yüzü,
«İkinci kattaki hanımın..» dedi, «Bebek»
«Hani, ben kapıcının kızıyım da...»

Fikret YILMAZ

RAMAZAN EĞLENCELERİ!

Yazısız

EKMEKLE Boğuşanlar

BİR EMEKLİ ÖĞRETMENLE RÖPORTAJ

★

— Bu haftaki konuğumuz tecrübeli bir öğretmen... Kendisinden, bize başından geçen ilginç olayları anlatmasını rica ediyoruz...

— Yaşlıyı, tecrübeli şeklinde ifade ettiğiniz için teşekkür ederim. Evlât, ben bu mesleğe ilk heyecan, ilk şevkle köy öğretmenliğinden başladım. Derslerin bir kısmını muhtar, yarısını da imam verirdi... Zaten üç talebe gelir, diğerleri davar gütmeye giderlerdi. Muhtarın bir külâhı vardı. Hendese derslerini vermeye o meraklıydı... Külâhıyla (koni) yi tarif eder, arkasından külâhın tepesine bir yumruk atar (yamuk) olurdu. O sıralarda öğrencilerin, koni'den yamuk'tan filân anladıkları yok ya... Muhtar, mürekkep yalamışlığını göstermeye hevesli... İmam, Tarih derslerine girerdi. Öğrenciler, güldür güldür (Uhut) harbini öğrenmişlerdi de Sakarya Meydan Savaşını pek bilmezlerdi. Onu da ben öğretmeye gayret ederdim. Neyse, sonra ben kendim de imtihanlar verip bir kasabada ortaokul öğretmeni oldum. Bizim imtihanlarımız, öğrencilerinkine benzemez... Başlı başına bir hayat sınavıdır... Nihayet, bildiğiniz gibi lise hocalığından tekaüt oldum...

— Bize bu uzun öğretmenlik yıllarınıza ait ilginç bir olay anlatır mısınız?

— Size bir kasaba ortaokulunda geçen olayı anlatayım. Malûm, geçim derdi dolayısiyle halimiz perişan... Ek ücret, tayin, zam, mam diye 66 dilekçe döşenmişim, cevap yok... Derken günün birinde bizim okulu teftişe geldiler. Ama ne teftiş, müfettişin yanında kaymakam, maarif memuru... Kasaba eşrafından Abdürrahim efendinin oğlunu derse kaldırdım. Abdürrahim efendinin oğlu iki dirhem bir çekirdek giyimli. Ders mers bilmez...

— Hocam, dersini bilecek bir öğrenci kaldırırlar umumiyetle müfettiş karşısına...

— Orası öyle... Benim de cin gibi çocuklarım olduğu halde kasten Abdürrahim efendinin oğlunu kaldırdım. Dersini bilsin bilmesin, ceketini gören (maşallah) der. Ben kürsünün arkasındayım, kimse palasparelerimi görmüyor. Derken buna sualler başladı... Müfettiş soruyor... O devrin terimleriyle:

— Oğlum, müselleste kaç dılı vardır? Murabbanın mesaha-i sathiyesi nasıl hesaplanır?» gibi sualler... Çocuk tabiî cevap şöyle dursun, lâfı dahi anlamıyor. O zaman kürsüden indim: «Beyler, bunca yazılı ve şifahî müracaatım gözönüne alınmadı. Şimdi huzurunuzda (şeklî) olarak maruzatımı tekrarlıyorum. Bendenizi imtihan buyurun da müsellesin dılısı yerine pantalonumdaki dairenin çapını görün» dedim. Bende pantalon yamalı... Hani eski köydeki okulda olsam neredeyse ben de muhtar gibi geometri dersi verip misaliyle daireyi öğreteceğim...

— Eeee... Sonra?

— Sonra... Meslek hayatıma bir süre Hakkâri'de, bir süre de Çemişkezek'te devam ettim. Nihayet evvelce arzettiğim gibi habel kader lise hocası oldum. Bir sürü sevimli, muzır, (kendilerince delikanlı, bize göre çocuk sayılan) öğrencim var!...

— Bize o devre ait bir de anınızı anlatır mısınız?

— Efendim, leylî bir okuldaydım. Bu lisenin 4-E sınıfından bütün hocalar, illâllah demişlerdi. Sınıfta ara sıra, (vıziyyyk) diye bir ses çıkıyormuş. Bir ders sırasında da bana rastladı... Hay Allah, bu ses nereden geliyor?... Bir başka derste gene... Bir başka derste gene... Neyin nesi olduğu, nereden zuhur ettiği anlaşılmıyor... Bağırıp çağıracak oldum... Ses daha bir hızlı (Mıziiiiik) etti. Deli olmak işten değil. Her sefer dersanenin bir başka yerinden geliyor... Ben bunu ancak yıllar sonra öğrenebildim. Efendim, bunlar, bir izci borazanının dilini çıkarmışlar... Öyle ki, ağız içinde kayboluyor. Görmek, bulmak mümkün değil. Adını da (Zırtullah) koymuşlar. Her gün, (Zırtullah) nöbeti varmış... Sıra kimde ise o gün bu minik düdüğü o ağzına alır, gerekli yerlerde öttürürmüş. Zırtullah nöbeti kendinde olan öğrenci yeri geldiği halde düdüğü öttürmezse (affedersiniz) gece yatağına işerlermiş...

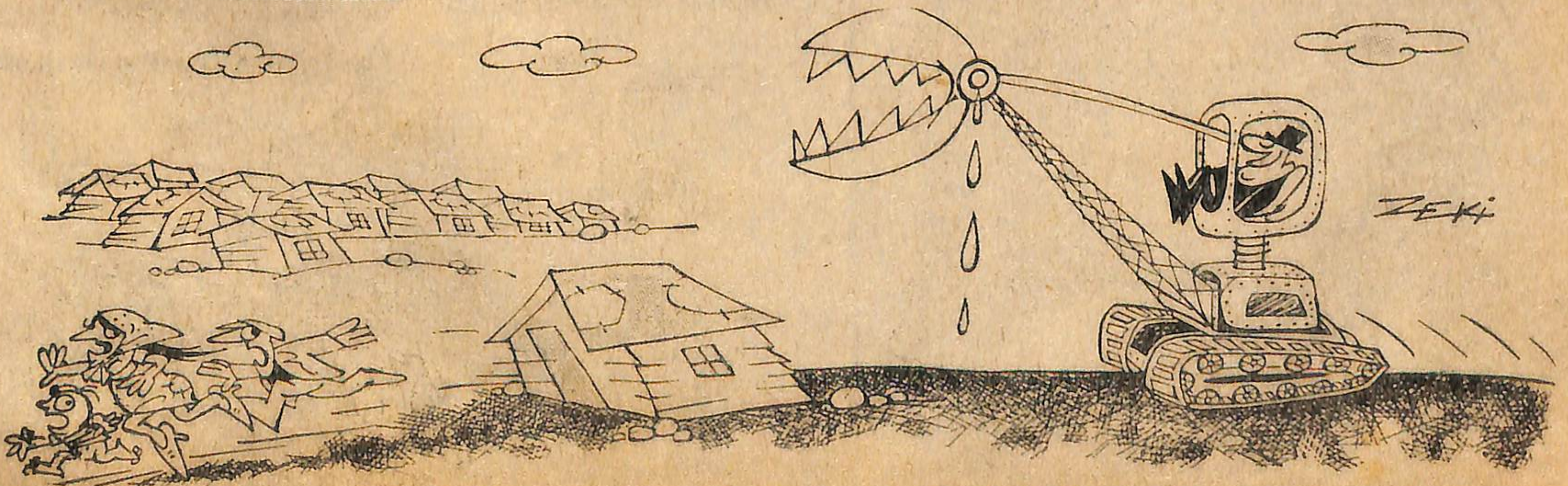
En içlendiğim gün de bunu öğrendiğim gündür. Arkadaşlarının yakasından içeri kaşıntı tozu atmaktan tutun da, altlarına raptiye koymaya kadar ne kadar yaramazlık varsa yapan, o zırtullahın da sık sık nöbetini tutan bir öğrenci mezun olduğu gün bana geldi:

«Hocam, dedi... Sizi üzdük. Ben cezamı şöyle çekmeye karar verdim: Öğretmen olacağım... Verin elinizi öpeyim...»

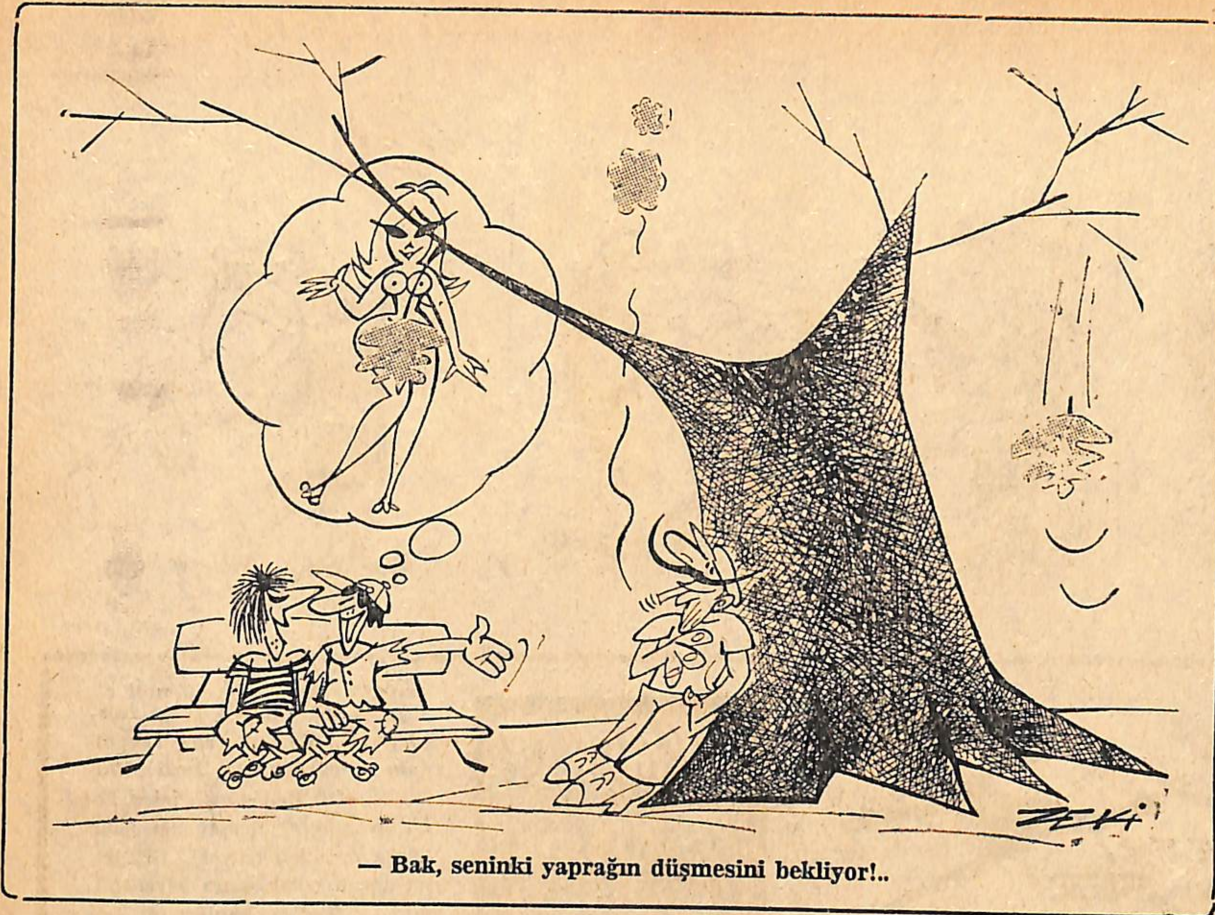
Ben hoca olduğumu o gün anladım...

— Çok teşekkürler sayın hocam...

Yaman KORUR

— Ankara'da gecekonduları yıkılanlar, kış yaklaşırken ortada kalıyor. —

— Bak, seninki yaprağın düşmesini bekliyor!..

Televizyon stüdyosunu

Bir solist, bi

PAZARTESİ :

Davulun tokmağı kayın
Son haftasındayız ayın
Benim bildiğim ramazan
Otuz ayda gitmez bayım.

* * *

Zehir gibi savunma

Belediye Meclisinin tartışmalı geçen son oturumunda, Belediyenin bazı iş adamlarından rüşvet aldığının söylenmesi ve bu iddianın rakamlarla, isimlerle belgelenmesi her dürüst insan gibi Atabey'i de çileden çıkardı.

Verdiği cevapta, «Evet» demiş. «Bir gazinocudan 200 bin lira aldık ama rüşvet değildi ki o.»

Ya nedir?

«Teberru...»

Peki, ne oldu bu para?

«Ben, o parayla Divan ile Hilton otelleri arasına çini döşettim.»

Oh, ellerinize sağlık. Gerçi üç beş damla yağmur düşünce Aksaray sel sularından geçilmez oluyor ama, çini meselesi de bu kentin başta gelen eksiklerinden biriydi doğrusu. Taksim'e çıkmaya hasrettik birader. Hele Divan ile Hilton otelleri tarafına adımımızı atamıyorduk çinisiz duvarlarla karşılaşacağız diye.

«Korkusuzca çıkabilirsiniz artık. İstanbul Belediyesi olarak, ondan bundan dört yılda tam onbeş milyonluk teberru aldık.»

Bu 15 milyonu ne yaptıklarını sormanın hiç gereği yok. Ya Sultanahmet'teki havuz ışıklandırıldı, ya da hangi otellerin çini ihtiyacı olduğuna bakıldı.

Önemli olan, sayın başkanın Belediyeyi de, kendini de temize çıkarması.

Ama ortalığı bulandırmak isteyenler durur mu? Yok, Belediyenin 50 milyon borcu varmış da, yok efendim bütün özel mülklerine haciz konmuş da...

İnsaf yâni... Hele şu içinde bulunduğumuz mübarek ayda borcun lâfı mı olur? Bu sistemle çalışmaya devam ederse iki günde hepsini temizler evvelallah!

Teberruyu zaten alıyor. Fitreyle zekâtı da toplar, 50 milyonluk borcu kökünden haklar!

SALI :

Evler bitti önüm arsa
Kahrolayım kuruş varsa
Davulu biz çalıyoruz
Başkası topluyor parsa.

* * *

O kadar da değil

Adana Müzesini soyan gençlerden biri, polise şöyle savunmuş kendini:

«Müzeyi, okula girmek için soydum.»

Aklı sıra suçu basına yükleyecek. Hani «Haraç vermeyenin kaydını yapmıyorlar» gibisinden haberler yayımlandıydı ya gazetelerde? «Gözüm korktu» diyecek.

İlâhi delikanlı... Gerçi kayıt parası bütün tedbirlere rağmen henüz kalkmadı ama, müze soymanı gerektirecek rakama da ulaşmadı daha. Beşyüz liracık buldun mu, beş de teşekkür ederler adama!

ÇARŞAMBA :

Davul patlak tokmak nerde
Düştük onulmaz bir derde
Beş kolon Toto oynadık
Direklerin hepsi yerde.

* * *

Görürüz, o kadar

Ortak Pazar'a satmak için, Avusturya ile ortak sigara yapacakmışız.

Kendi başımıza yaptık da n'oldu? Tekel'den çeşitlerini duyuyoruz... Karaborsadan buluyoruz!

PERŞEMBE :

Benim adım: Borçlu Durmuş
Acep nâmert nerden duymuş
Sizin sokağa giremem
Ev sahibim pusu kurmuş.

* * *

Yükseldikçe

Haliç'ten vapur seferleri kaldırılıyormuş.

Biliyorduk günün birinde böyle olacağını. Bataklığı andıran avuç kadarcık denizi temizlemek uğruna az karar almadık.

Önce, çevresindeki fabrikaları kaldırdık.

Denize girmeyi kaldırdık.

Ağır tonajlı gemileri kaldırdık.

Şimdi vapurları kaldırıyoruz.

Temizleme çabaları umduğumuzdan fazlasını veriyor galiba.

Pantalon arkasında pencere modası bütün dünyaya yayılıyor.
— Gazeteler —

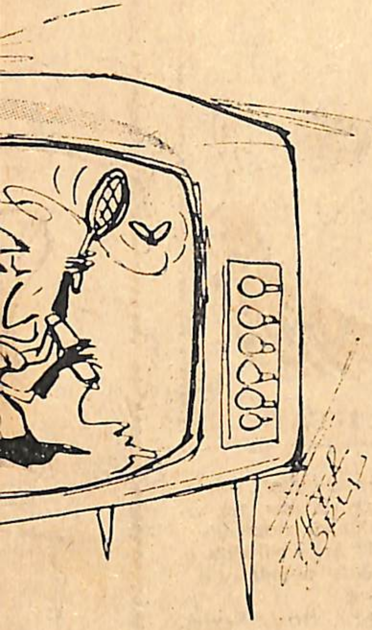
— Penceredekilerle vedalaşmak istiyorum... Hadi, elveda!..

İş dönüşü, vatandaşlar duraklarda uzun

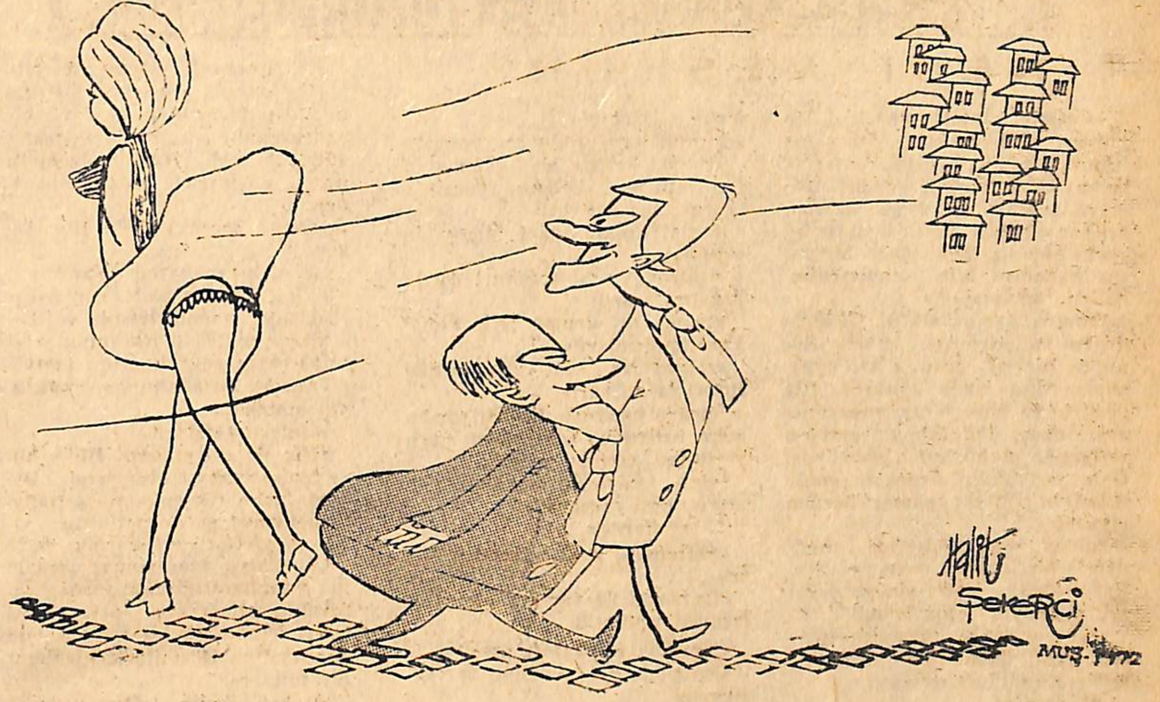

— Vakit kaybetmeyelim baylar... K

...kler istilâ etti. — Gazeteler —

...nek programı!

— Şu sonbaharın da nesini seversin bilmem ki?!.

Alttan yükseldikçe denizin balağı, çamuru, kiri; topluyoruz suyun üstündekileri!

CUMA :

Kaytan koptu bağlayamam
Oturup da ağlayamam
Kışa çıplak girdik diye
Tabanları yağlayamam.

* * *

Bize ne?

Yeryüzünün yeni bir «Buz çağı» na girdiğini açıklayan İngiliz bilim adamları, alârmı veriyor:

«Kışlar, önceki kışlardan daha soğuk geçecek!»

Biz onu çok önceden sezmiştik de, hiç üstünde durmamıştık.

Zira kışın nasıl geçeceğini bilim adamlarından önce anlarız biz. Hem de hiçbir bilimsel araca bakmadan...

Eğer dondurucu geçecekse kışlar, odun fiyatları taaa yaz ortasında fırlamaya başlar!

CUMARTESİ :

Mintan verdin, yelek dar
Evlen dedin, nerde yâr?
Hani alınma ama
Çok saçma işlerin var.

* * *

Sağlık raporu

«Deli» diye alaya alınan adam av tüfeğini kaparak, kendisine lâf atan iki kızı hastanelik etmiş.

Aferin adama. Hemen transfer etmeli Yeşilçam'a...

Oradaki yıldızlarımız da akıllılıklarını aynı şekilde belgeliyorlar zira.

Silâh atarak, bıçak çekerek...

PAZAR

Ses kısıldı, davul ağır
Haydi erkek isen bağır
Pabuç delik, beden yorgun
Mahalleli hepten sağır.

* * *

Oh olmuş

Onbir aylık çocuk, telefonla hakaretten mahkûm olmuş.

Haberi veren gazetenin telâşını anlayamadık bir türlü.

«11 aylık çocuk telefondan ne anlar?» diyor.

Bal gibi anlar.

«Konuşmayı bilmez ki hakaret etsin» diyor.

Bal gibi eder.

«Telefona eremez, numarayı çeviremez» diyor.

Çevirir, çevirir.

Karşısına çıkana, «Agu, ınga, atti» falan gibisinden birtakım sesler çıkardıysa eğer, adam haklı olarak hemen mahkemeye gider.

«Bu sözlerin bir anlamı yok ki» diyeceksiniz ama, sağolsun PTT. birtakım anlamsız sözler dinletmeyi ezberletmiş adama. Baktı, telefon konuşmasının diğer günlerden farkı yok, kulak tırmalayıcı sesler yerli yerinde, söylediğinin cevabını alamıyor, söyleneni anlamıyor; çocuğun yarım konuşmalarına asıl söylenmesi gerekenleri ekledi, hakaret edildiğine hükmetti.

Şimdi çeksin cezasını bakalım 11 aylık bacaksız. Çeksin de aklı başına gelsin. Ve bir daha ömrü billâh telefon denen merete el sürmeye tövbe etsin!

Balığın azizliği

Bir çift torik 400 lira.

Çingene palamudunun tanesi 30-35 lira.

Uskumru yüze yakın.

Şimdi de Marmara'dan küçük balıkların göçe başladığını yazıyor gazeteler.

Eee, yarattığı kulunu düşünmezse Hâlık, ne yapsın balık?

Gelirlerse

Dünya sihirbazları Fransa'da toplanmış.

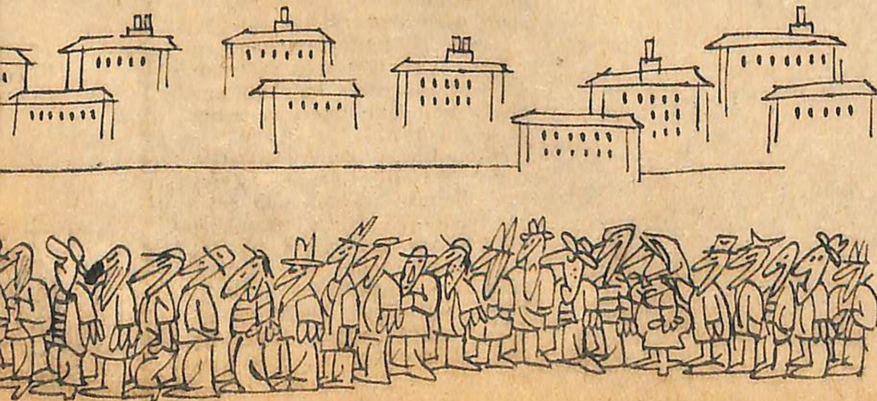
Beslenme uzmanları da bizde...

Oysa sihirbazlar için burada toplanacaklarını söyleyenler vardı.

Zaar adamlar bizim yılda kaç kuruşla geçindiğimizi duydu; sihirdeki ustalığımızdan korkup Fransa'nın çağrısına uydu!

Vedat SAYGEL

...kuyruklar teşkil ediyor. — Gazeteler —

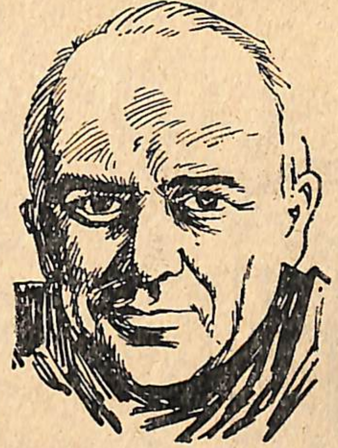

...yruğun sonuna bir, iki... Bir, iki!..

— Bulvar gezintilerinden hoşlanıyorum ama, peşimize kimse takılmayınca tadı kaçıyor!..

NESİ MEŞHUR?

RIFAT ILGAZ

— «Öyle adamlar var ki... Dikiliyor yol üstüne de «ulan şoför Kâmil, gözünü seveyim, kaburgalarımı düzeltmeden geçme!» demeye getiriyor. Üzerine üzerine geliyor adamın! Ben on yıldır bu yolda gider gelirim, daha bir kazın kanadını bile incitmedim, bak ne adamım!...»

Bandırma'dan kalktık, Gönen'e doğru yol alıyoruz. Şoför Kâmil'in bir çift gözü, dikiz aynasında fıldır fıldır dönüyor. Bir gözüyle az önce binen yosmaları ayarlarken, öbürüyle de geriden yetişecek otobüsleri gözetliyor. Öyle ya, bütün ördekler şoför Kâmil'in... Rakı parası nerden çıkacak!

Biletçi, «sağdeee!» leri, «soldeee!» leri çoktan bırakmış, «geliyor âbi!...» diye sinyal verdi mi, tutmayın şoför Kâmil'i!

«Ağır ol aaabi... Binecek var!» Bir papel daha düştü demektir şoför Kâmil'in kesesine!

«Temeeem!...»

Göz göre göre geriden gelen arabaya kim kaptırır ördekleri, hangi enayi?... At yüklü arabayı solluyor, kaptıkaçtının sağından kıvırıyor. Altmışla virajı aldıktan sonra toz oluyor ortadan.

Pilot Kâmil bu. Böyle kaç otobüsü hurdaya çıkardı on senede. İyi şofördür ha... Dalına basmayacaksın. Sollamaya kalkmayacaksın. Önünü tıkadın mı, hiç bakmaz bindirir geriden!

«Şoför efendi!»

«Buyur âbiii!...»

«Bir acelemiz mi var? Kurdele kesmeye mi gidiyorsun, yoksa temel atmaya mı? Ağır ol biraz!»

Sonra bana döndü gözlüklü:

«Anlamıyorum, beyim!» dedi, «Birbuçuk saat sonra varmamışız da bir saatte varmışız. Ne olacak yâni? Yarış mı kazanacağız?»

Şoför Kâmil bana lâf bırakmadı:

«Sen öyle bil âbi!» dedi, «Canavar gibi geliyorlar geriden!»

«Bırak geçsinler canım!»

«Sen ağzındaki kemiği,, bile bile kaptırır mısın başkasına!»

«Sizin kemiğiniz için biz canımızdan mı olacağız be... Hele yavaş ol da iki lâf edelim tatlı tatlı... Söyle bakalım, Gönen'in şeftalileri çarşı camisinin önündeki pazara dökülmeye başladı mı?»

«Şeftaliler mi?... Bu sene ölene... İlâçtan!»

«Çeşmeler kurudu mu yoksa?»

«Bırak, sorma âbi... Gönen'in altı üstü su... Velâkin susuzluktan anamız ağlıyor!»

Turist kılıklı adam bilgiç bir çalımla:

«Gönen'in nesi meşhur? Söyle bakalım?» dedi.

«Suları mı demek istiyorsun? Yâni kaplıcaları!»

«Kaplıcalar mı? Kaplıcalar Bursa'da da var!»

Soruyu hepimize birden sorduğunu belirtmek için başını geriye doğru çalımla çevirdi:

«Ha?... Söyleyin bakalım, Gönen'in nesi meşhur?»

Tâ gerilerden:

«Şeftalisi!» dedi inceden bir ses...

«Bursa'da da var şeftali!» diye tersledi gözlüklü.

«Merinos koyunları meşhur!»

«Bursa'da da var. Hem de fabrikası!»

Başka biri atıldı:

«Patlıcanı!»

«Bursa'da da var... Mor kadife!»

«Armudu meşhur!»

«Armuttan bol ne var memlekette!... Silindir şapka giyip nutuk çekeni bile yetişti maşallah!»

«Kaymakamı meşhur... Öyle bir kaymakamımız var ki... Eli kulağındadır. Nerdeyse tutar Mehmet Can'ın tuttuğu yolu!»

«Hayır hayır!... Bilemediniz... Çok şükür, öyle meşhur kaymakamlar bol bol yetişiyor artık! Nesi meşhur Gönen'in?... Hani: Ben Gönen'de doğdum diye göğsünü gere gere söylermiş... Turna dizileri gibi geçerlermiş çarşı camisinin önünden... Mahalle mektebine giderlermiş... Hani, hocanın eşeğinin burnuna enfiye üflemişler de hoca şart olsun dediği için eşeği falakaya çekmiş!»

«Evet, evet!» dedi şoför Kâmil, «Büyümüş d paşa olmuş!»

Biletçi de lâfa karıştı:

«Usta!» dedi, «Sakın Gümüşpala olmasın bu!»

«Bir paşa var işin içinde ama, Namık Kemal paşa mı desem... Yoksa Mithat paşa mı, bilmem!»

Biletçi:

«Sonra gelmiş Bursa'ya tiyatro yaptırmış... Değil mi?»

«Değil... O değil!»

«Kim öyleyse?»

«Bir hikâyeci!»

«Hikâyeci mi?... Amma da yaptın be aabiii... Şişirdin, şişirdin de, ben de sandım ki... Ya bir sadrazamdır ya da bir paşa!... Hikâyeci ha?... Yâni radyolarda masal söyleyen, meddahlık eden...»

«Hayır canım, büyük bir yazar...»

«Yâni başmuharrir falan?...»

«Eh... Onun gibi bir şey...»

«Hangi mahalledeymiş evi...»

«Bilen kim?... Evini bulup, resmini çekmeye gidiyorum onun!»

«Adı ne bu adamın, sormak ayıp olmasın!»

«Ömer Seyfettin!»

«Hiç de duymadım. Bilse bilse bizim muhtar bilir evini... Demek bizim Gönen'in ne şeftalisi meşhurmuş ne de patlıcanı... Ömer Seyfettin'i meşhurmuş ha?»

Otobüsten iner inmez şöyle bir yanıma bakındım. Çarşı camisinin minaresini arıyordum. Çarşı içinde tek bir minare bile göremedim. Gözüme kestirdiğim bir ihtiyara:

«Baba!» dedim, «Çarşı camisi ne tarafta?»

«Nah şuracıkta cancığazım!»

«Ne dedin? Cancığazım mı dedin? O da çok kullanırmış cancağızımı...»

«Kim?»

«O işte... Ömer Seyfettin...»

«Ne iş yaparmış bu adam?»

«Yazı yazarmış... Ben Çarşı camisini...»

«Nah, şuracıkta...»

«Hani minaresi?...»

«Zelzelede gitti... Cami de gitti ya... Yenisini yaptık...»

Otellerin önünden geçtim, saptım camiye... Demek bu caminin önünden geçip gidermiş mahalle mektebine büyük hikâyecimiz!

«Merhaba baba...»

«Merhaba!»

«Ömer Seyfettin'in evini arıyorum!»

«Kimin evini dedin, evlât?»

«Ömer Seyfettin beyin!»

«Toprak Ofisteki Ömer bey olmasın!»

«Hayır, o değil... Benim sorduğum yazar... Hem de çok büyük yazar...»

«Tabelâcı falan mı?... Bizim Nedim bilir onları!»

Mahalle içine doğru yürüdüm.

Kahvenin önüne iskemleleri atmış bir sürü aylak... En yaşlısına yanaştım. Selâmdan sonra:

«Ömer Seyfettin'in evini arıyorum» dedim.

Ocağa seslendi biri:

«Bak Ali efendi!» dedi, «Seyfi beyin evini arıyorlarmış. Şu yeni gelen Malmüdürü olmasın!»

«Sâfi bey mi? Arka sokakta oturuyor... Bu kahveye gelmez o... Havuzlu'ya çıkar.»

«Safi bey değil, Ömer Seyfettin bey?»

«Bu kahveye çıkmaz...»

«Ben evini soruyorum... Kendisi sizlere ömür...»

«Ya!... Vah vah... Evini postaneden bilirler... Nah şurada postane.»

Gişede memura sordum. O da birine seslendi:

«Ömer Seyfettin beyi soruyorlar, bak Şakir efendi!»

«Ömer Seyfettin mi, dedin? Ha, bilirim, Orta mahallede...»

«Kaç numaralı ev?»

«Ne evi?»

«Ömer Seyfettin beyin evi!»

«Sana ev diyen kim?»

«Bilirim demediniz mi, az önce?...»

«Bilirim tabiî... Tam yirmibeş yıldır teperim bu sokakları. Nah, şurdan gideceksin. Çarşıya doğru uzanan sokak... Ömer Seyfettin sokağı...»

«Ömer Seyfettin sokağı mı?... Güzel... Evi de o sokakta olacak!»

«Ev mev yok...»

Yürüdüm gösterdiği yana doğru... Sokağın başındaki plâkayı okudum: «Ömer Seyfettin sokağı...» Evi mutlaka bu sokaktadır. Makineyi çıkardım kılıfından. Bir resmini olsun çekelim dedim, gelmişken. Otobüsteki gözlüklü, görsün bakalım, adam nasıl atlatılırmış!

Ben kapılara pencerelere baka baka yürürken bir bekçiyle burun buruna geldim:

«Begim!» dedi, «kimin evini arırsen?»

«Ömer Seyfettin beyin!»

«Ne iş göriy bu adam?»

«Muharrir!»

«Öyle desene... Onlara polis karışiy... Buyur karakola!»

Çalmadık kapı, sormadık yetkili bırakmadım. En sonunda turizm derneğinde aldım soluğu:

«Ömer Seyfettin bey?...»

Masa başında oturan delikanlı, elindeki tükenmez kalemin burnuyla önündeki listeyi incelemeye koyuldu:

«Efendiiim!... Ömer Seyfettin, Ömer Seyfettin, Ömer Seyfettin... Şeftali Bayramı için gelen gazetecilerden olacak!... Bunların bir kısmını İnci Palasa, bir kısmını da şey oteline yerleştirdik... Otelleri dolaşacaksınız beyim!... Neydi adı? Ömer Besim mi dediniz? Ömer Besim... Ömer Besim... Ömer Besim... Yok listede!...»

— Mala, «El değiştirme vergisi» konacak. —

HÜRMET, insanın bir başkasına karşı mecburen veya numaradan göstermiş olduğu el, kol hareketleri veya mimiklerle yapılan şekillerdir. Hürmetin çok eski zamandan beri insanlar arasında biribirlerine karşı yapıldığı kitaplardan anlaşılmaktadır. Hürmet, daha ziyade terbiyenin ve nezaketin bir görüntüsü gibi görünürse de aslında içinde ekseri riya ve ikiyüzlülük gizlidir. Aslında kimse kimseye durup dururken hürmet etmez... Bu kadar köfte beş kişiye yetmez... Hürmetin de kendine göre kaideleri, töreleri vardır. Kurukuruya hürmet kimseye fayda vermeyeceği gibi rahatsız edici bir vaziyet alır.

Şimdi hürmetin çeşitlerini görmek için biraz yukarıya çıkalım.

BÜYÜKLERE HÜRMET:

Bizden yaşça, başça ve bilhassa makamca yüksek kimselere hürmet başta gelen şekillerdendir. Bu gibilerle karşılaştığımızda, veya yastığımızda (bu gizli bir espridir, dikkat), ânî hareketlerden kaçınıp doğrudan doğruya bu gibilerin üstüne üstüne gitmeden, bilhassa belden vücut kırarak veya şapkamızı çıkararak yana doğru çekilme hareketi yapmak lâzımdır. Bu şekli çıkaran Babaeski'li Kâzım'dır.

Büyükler küçüklerin kendilerine karşı gösterdikleri bu hareket karşısında birden irkilebilirler. Hattâ daha çeşitli tepkiler gösterebilirler. İşte o zaman hürmeti daha da artırıp, elimizdeki kesekâğıdını tarttırıp söz veya lâfla hürmete geçmek vaziyetini almamız icabedecektir.

Büyükler, bizim gösterdiğimiz hürmetin samimiyetine veya cebimizdeki sinema biletine kanmayıp gene de boş verebilirler. O zaman bizden bütün kabahat ve günah gider. Ne kadar büyük olurlarsa olsunlar, bizim gösterdiğimiz hürmetin samimiyetine inanmaları lâzımdır. Büyük olmaları mankafa olmalarına aslında mâni değildir. Bizim küçüklerimizin de bize gösterdikleri hürmete biz de böyle davranırsak ne olur?... Bunun cevabı çok hazindir. Neticede hürmet bizden, kabulü sizden metodu en iyi metoddur.

KADINLARA HÜRMET:

Kadınlar aslında hürmete değil, yatağa lâyıktır. Kadınlara hürmet bir erkeğin menfaatleriyle at başı veya koyun başı gider. Çünkü kadın, bazı hıyarlara göre tapılacak bir mahlûktur... Dürdane hanımın oğlunun adı Halûk'tur... Demek ki bir erkek, bir kadına aşırı hürmet gösteriyorsa, o kadından menfaati mi vardır demektir?... Katiyen... Dedelerimiz kadına hürmetin var olduğunu hiçbir zaman göstermemişlerdir. Çünkü kadına fazla hürmet çok tehlikeli bir iştir. Kadın, erkeğinin kendisine durmadan hürmet göstermesine karşılık onun her dediğini yapacağını sanır ve bu yüzden (kadın hâkimiyeti) dediğimiz vaziyet ortaya çıkar. Ne kadar acıdır ki, hayatta çok hürmetten dolayı kılıbık olmuş erkekler ahırları doldurmaktadır. İlgililer bunların cemiyete yararını hâlâ bulamamışlardır. Kadın sevilir, okşanır, şey yapılır... Fakat hürmet edilmez. Kadın erkeğe hürmet etmelidir. Yoksa çıkıp bu evden gitmelidir... İşte o kadar...

YETKİLİ ŞAHISLARA HÜRMET:

Yetkili şahıslara hürmet daha çok memurin kanununda gösterilen hususları kapsar... Bir memur şefine veya büro âmirine, veya bir müstahdem, patronuna karşı mecburen hürmette kusur etmeyecektir. Eller daima önden kavuşturulmalı. Bu gibi durumlar çabuk savuşturulmalı. Âmir konuşurken susmalı ve sorulduğu zaman kâfi miktarda cevap vermelidir. Haddini bilmeyen birine verilecek her ceza yeterli olmadığı gibi hakikati inkiraf etmez... Bir patronun içeri girmesiyle, sıra ile dizilen müstahdemin alacağı vaziyetler şekiller ve krokilerle çizilmiş olup tam 180 pozisyonu içine alır. Bu şekilleri ezberlemek ve âmirlere karşı kullanmak kurslarla öğretilir. Çok daha büyük yetkililere karşı olan hareketler zor olduğu gibi herkes tarafından yapılmasına müsaade edilmez. Bu gibi durumlarda veya hususî kurumlarda duvarlara asılan talimatnameler de hürmetin vaziyetlerini gösteren canlı vesikalardır. Memurun veya müstahdemin hürmet dereceleri kıdemine ve terfiine tesir eder. Çabuk yükselmek isteyen bir memur, hürmet şekillerini iyi ezberlemelidir. Bu gibilere ait (Hürmet Kılavuzu) bütün kitapçılarda satılmaktadır.

İHTISASA VE BİLGİYE HÜRMET:

Hürmetlerin içinde en zor yapılanı budur. İhtısasa ve bilgiye hürmet herkes tarafından yapılamaz. Çünkü ihtısas ve bilgi sahiplerini anlamak, tanımak, silmek, tahrip etmek veya yerinden sökmek, yahutta başka makatlarda kullanmak katiyen doğru olmadığı gibi yapılan muayene sonunda bu gibiler karantinaya alınır. Herkes bilgi ve ihtısas sahibi olmayacağı gibi, olanlar da kendilerine gösterilen hürmete mukabele etmeye mecbur değillerdir. Vaziyet neyi icabettirirse ettirsin başkalarının bilgisi kendilerine aittir. Bu adam benden bilgili diye, bile bile ona hürmet etmemek ayıptır. Niyazi Behçet beyin ölümü gerçekten büyük kayıptır. İhtısas sahiplerine gösterilen hürmet sırasında yapılacak hareketlerin belden aşağı olmaması bilhassa rica olunur.

ESNAFA HÜRMET:

Esnaf şu günlerde en hürmet edilmesi gereken bir sınıftır... Yediğimiz içtiğimiz, giydiğimiz bütün mamulleri elinde bulunduran bu kimselere karşı hürmetsizlik hayatımızla oynamak kadar tehlikelidir. Bir kasaba, bir bakkale, bir manava, bir fırıncıya, bir ayakkabıcıya, bir sütçüye gösterilmeyen hürmet, sonunda, aç kalmak, zehirlenmek, nasır olmak, sinek yemek gibi tehlikelere başbaşa kalabiliriz. Esnaf bu hürmeti bizden haklı olarak beklemektedir. Çünkü fiyatlara her gün biraz daha eklemektedir... Esnafın karşısında fazla konuşmak, şundan isterim... Şurasından kes... Çürüğünden koyma gibi lâflar etmek affedilmeyecek kadar büyük hürmetsizlik ve terbiyesizliktir. Esnaf ne yapacağını, nasıl kazık atacağını bilir. Kimsenin bundan şüphesi olmamalı ve hürmette kusur göstermemelidir. Aksi halde Belediye Zabıtasının sert ihtarlarına maruz kalmamız hiçten bile değildir...

KANUNLARA HÜRMET:

Bu hürmeti söylemeye lüzum yoktur. Muhakkak ki kanunlar bizim aşırı lâubalilik yapmamamız için konulmuş kaidelerdir. İyi bir vatandaş olmak ancak kanunlara hürmet etmekle olur. Kanunlara karşı hürmetsizlik edenlerin sonu ya mahkeme, ya hapishane ya da cezadır. Bu kanunların müvacehesinde hareket eden bir kimse daima rahat ve huzur içinde yaşayacağı gibi, başkalarının haklarına da hürmet edebilir. Bunu herkes bildiğini sandığı halde bilmeyenler de çoktur. İşte o bilmeyenlere hürmeti öğretmek de kanunun vazifesidir.

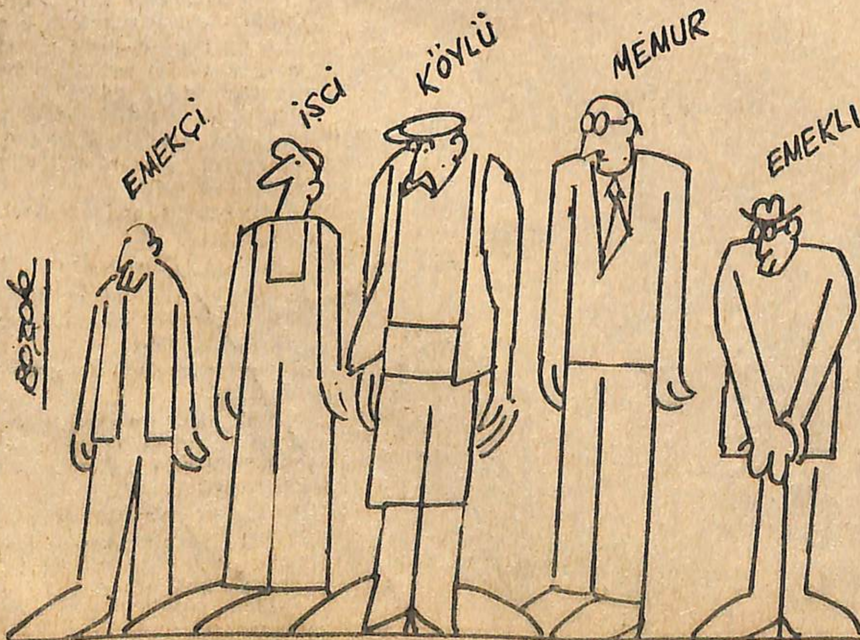
NETİCEYE GELELİM:

Demek ki hürmet edeceğimiz veya etmeyeceğimiz vaziyetleri yukarda görmüş bulunuyoruz. Hürmetin çok fazlasına dalkavukluk, biraz yağlı olanına da yağcılık denir. Zamanımızda bu tipler çoğalmıştır. Onun için hakiki hürmetkârlarla bunları karıştırmamak için el kol hareketlerine, ses tonlarına ve mimiklerine dikkatle bakmak lâzımdır. İşte kısa bir şekilde anlattığımız hürmet bahsini burada kesiyoruz. Hürmetlerimizle...

Suavi SÜALP

— İtfaiyenin telefonları bozuk. —

«FEDAİLER MANGASI!»

Benim Oğlum Aptal mı?

Vedat Saygel

— Aman görme azizim, Tanrı nazardan saklasın pırıl pırıl bir zekâsı var, hani hıh demiş, burnumdan düşmüş, derken, hal hatır soruşmadan oğlunu övmeye başladığını anladım.

Anladım da, «Kimin?» diye sormayı gereksiz bularak:

— Yaa... dedim. Nasıl, ne yapıyor bakalım?

— Her zamanki gibi... Çalışıyor.

Aramızdaki gizli rekabete yakının tanık olmayanlar, bu sözün ne anlama geldiğini bilmezler.

Onbeş yıl içinde oğlanı hem dünyaya getirdiler hem okulunu bitirttiler, sonra da ekmek parasını kazanması için bir işe yerleştirdiler demek!

Ne gizleyeyim, ölüyorum kıskançlıktan! Gerçi bizim bu yarıştan yenik çıkacağımız başından belliydi ya...

Kız evine hemen hemen aynı hafta içinde görücü göndermiştik. Bizim işe daha ilk günden oldu gözüyle bakıyordum da, «Mankafa» pek haysiyet kırıcı olduğundan arkadaşların lütfedip «Taşkafa» adını taktıkları Bahri'ye kız vereceklerini aklımın köşesinden geçirmiyordum.

Oysa verdiler. Oldu olacak, elimizi çabuk tutalım düğünü ondan önce yapalım derken duyduk ki, çoktan dünya evine girmiş Bahri. Durulur mu? Aradaki zaman kaybını gidermek için bir nikâhla hallettik işi. Tüm gücümüzle çalışıyoruz çocuğu onlardan önce dünyaya getirip, arayı biraz açalım diye...

Aksilik bu ya... Onların velet yedi ayda doğdu, bizimki dokuz ay on günde zor oldu! Kuduruyorum hırsımdan! Duruma benim kadar üzülen eşim:

— Ayol, ne diye tüketiyorsun kendini, dedi. Dünyaya getirmek başka, büyütüp adam etmek başka. Göreceksin, parmakla gösterecekler bizim çocuğumuzu.

Hani Bahri olmasa, kadıncağızın bu avutucu sözlerine «inşallah» deyip, kaldığımız yerden işe azimle devam etmek var ama, bırakmıyor ki «Taşkafa»!

Biz:

— Duydun mu, «Anne» diyor, «Baba» diyor; gördün mü emekliyor, diye sevinçten bayram ederken...

— Bizim bacaksızı görme azizim, diyerek çıktı karşıma. Emeklemeden yürümeye başladı kâfir! Ya o dişler?... Diş değil, inci dizisi maşallah!

Şaşkınlıkla sormuşum:

— Sizin oğlan kaç yaşında?

— Birader, dedi, Taşkafa dedikleri sen misin, ben miyim? Hani nerdeyse bunca yıllık arkadaşlığımızı falan unutup, «Sizi bir yerden gözüm ısırıyor, adınız neydi?» diye kimliğimi soracaksın. Benim oğlan seninkiyle yaşıt değil mi birader?

Yaşıt olup olmadığını anlardım şimdi. Koştum eve, bizimki hâlâ emeklemekte! Güç belâ ağzını açtım, önlerde birkaç sert kabarıklık var ama, görünürde diş yok:

— Nerde bunun dişleri?

— Ne dişi arıyorsun ayol? diye araya girdi eşim. Dişi vardı da, biz mi kaybettik?

— Peki neden yürümüyor?

Kadıncağız aklımdan şüphe etmiş olmalı ki ,başladı aşağıdan almaya:

— N'oldun kuzum?

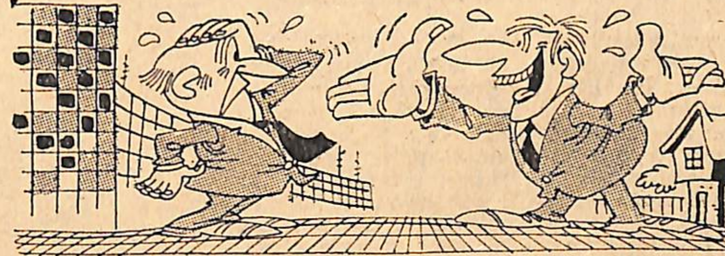
«Çarpıldım» der gibi cevap verdim:

— Taşkafa Bahri'yle karşılaştım.

— Anlaşıldı, dedi, sen onunla görüşmeye devam edersen, biz mutluluğa hasret gideriz! Neden halini hatırını, işini gücünü sormuyor da, seni görür görmez çocuğunu övmeye koyuluyor?

— Neden?

— Zayıf tarafını bulmuş da, ondan. Kendisiyle gizli bir rekabete giriştiğini anlamış. Çocuk konusunun seni son derece kıskandırdığının farkına varmış. Nasıl altetsin seni? Bir çocuktur tutturmuş gidiyor! Savunma durumundan kurtulup, saldırıya geçmek için izlememiz gereken yol şu olmalı...

Saatler süren bir tartışmadan sonra eşime hak verdim.

Bütün mesele, belli bir üstünlüğü olmasa bile psikolojik üstünlüğü elinde tutan bir kimsenin karşısında, gerçek güçlüler dahi yenik düşmeye mahkûmdu. O halde, bir mutluyla mutsuzun bir anda rollerini değiştirmeleri, mutsuz kişinin gerçek mutludan daha mutlu görünmesine bağlıydı.

İnanmam için bir deneme geçirmem gerektiğinden, çoktandır görüşmediğim eski arkadaşlardan birinin bürosuna uğradım, taa, sokaktan duyuluyor kahkahaları! Kapıda bir moral tazelemesi yapıp içeri daldım ki, sanki iş yerine değil, darphaneye girmişiz! Deste deste yüzlükler, beşyüzlükler, binlikler, masaların üzerinde yatıyor! Bürodakilerin kimi para sayıyor, kimi hesap yapıyor, kimi fatura kesiyor. Bizim eski dosta baktım, yaslanmış yumuşacık koltuğa, bacaklarını masaya dayamış, karşısına bir arkadaşını almış, iki lâf edip yirmi kahkaha atıyorlar!

Selâm sabah, aynı rahatlıkla gömüldüm koltuğun birine. Karnım aç olduğu halde parmaklarımın arasına kürdanı aldım, ayaklarımı bizim arkadaşın masasına dayadım, başladık lâflamaya.

— İşler...

— Allaha çok şükür, kendi başına tıkır tıkır gidiyor, dedim.

— Kazanç?...

— Hamdolsun yerli yerinde.

— Kirada mı oturuyorsun?

— Puf, diye karşımdakini küçümseyen bir gülücük çıkardım. Dört mevsimlik dört evim var. Şimdi beşincisi bitmek üzere ama, ona girecek zamanı ve mevsimi nerden bulacağız bilmem!

Az önce kahkahadan yeri göğü inleten bizim eski dost bir toparlanıp toparlandı!... Nerdeyse esas duruşu bozması için «rahat» komutu vereceğim!

Oradan ayrılıp bir başka arkadaşa uğradım, mutluluktan dört köşe oğlan! Karısını över, kaynanasını över, kayınpederini, kayınbiraderini över. Bunlar yetmezmiş gibi başlamasın mı kadın tarafının kurduğu işyerlerini saymaya!

— Yazık, dedim, üç beş kuruşluk şeyle seni kendilerine bağlamışlar ha?

Aptallaşıverdi oğlan. Sonra başladım kendi mutluluğumu anlatmaya. Uydurulabilecek ne kadar palavra varsa sıralayıp yanından ayrılırken baktım, yüzü ağlamaklı:

— Benim başımı yakanlar benden beter olsunlar, diye tanımadığım birilerine beddua ediyor. Kafese girecek adam mıydım ben?

Ulan Taşkafa Bahri, sıra sana geldi şimdi!

Fakat ara ki bulasın Bahri'yi. Yer yarılmış, içine girmişti sanki! Onbeş yılı sanki hemen yarın karşılaşacakmışız gibi moral talimiyle geçirir de, kolay kolay bırakır mıydım yakasını! O:

— Her zamanki gibi çalışıyor, derken benliğimde başgösteren kıskançlık duygusunu yenmemle, sevinçli bir sesle:

— Gel de, çalışma neymiş bizimkinde gör, demem bir oldu.

Biraz bozuldu:

— Okuyor mu?

— Hem ne okumak birader? Yazı kışı, gecesi gündüzü yok çocuğun!

Sinirden mi ne, belli etmemeye çalışıyor ama ellerinin titremesine bir türlü engel olamıyor:

— Kaça gidiyor?

Hay Allah... Şimdi nasıl söylersin her sınıfı çift dikiş gide gide orta okulun birinci sınıfına yeni geldiğini?

— Birader öylesine seviliyor ki okulda, öğretmenler bizim oğlanı aralarında paylaşamıyorlar. Tam ilk okulu bitirecek, öğretmen kadrosu «O giderse biz ölürüz!» diye dayattı. Neymiş efendim, birkaç yıla kadar okul bahçesinde bir de ortaokul kurulacakmış, orası bitene kadar bizde kalsın diyorlar, başka bir şey demiyorlar. Hani ortayı da yakınımızda okur, ayrılmamış oluruz demeye getiriyorlar. Kıramadık.

Bahri'de surat, balmumu:

— Şimdi kaça gidiyor?

— Ortaokulu bitirmesi gerekirdi ya, üç yılda doyamazmış öğretmenler.

Düşmemek için önünde konuştuğumuz evin duvarına dayandı:

— Demek bayağı seviliyor ha?

— Ne demezsin birader, bizim ev özel okula döndü. Gündüz okulda, akşam evde bizim oğlanı biri bırakıyor, biri alıyor karşısına! Seninki ne durumda?

— Benimkinin boynu altında kalsın!

Biraz da havadan sudan konuşup ayrıldık. Eşime anlattım olup biteni.

— Gördün mü, dedi. Artık kırk yıl kendini toparlayıp, oğlunu övecek hale gelemez!

Sevgiyle boynuma sarılıp fısıldadı:

— Bizimkine bak maşallah...

Bir özel öğretmenden haftada üç gün matematik dersi aldığından kendini göremedim de, yandaki odadan müzik gibi akseden tatlı sesini duydum:

— Masa değil oğlum, kasa yazacaksın, diyen öğretmene soruyordu:

— Kaşa naşıy yaşılıy?

Dilindeki bu bozukluk da, bir nazardan kaldı çocukta.

— Kapının «K» sıyla evlâdım.

İlkokulda okumayı resimlerle öğrettiklerinden «Kapının K'sı» dendi mi «K» harfini hatırlıyor da, «Kapı» dediniz mi hangi harfle yazılacağını bir türlü bulamıyor. Suç oğlanın değil, eğitimdeki bozukluğun elbet.

Ders bitti, öğretmenin haftalığını verdik, oğlumuzu sevdik, yedik, içtik, vurduk kafayı yattık.

Dün sabah gene Bahri'yle karşılaştım. Beni görünce kaçacak oldu, kestim önünü. Baktım ağzından dirhem lâf çıkmıyor.

— Nasılsın? dedim, cevap verdi:

— Berbat!

— Hayrola, neden?

— Şu bizim oğlanın derdi, insanda gülecek surat bırakmıyor ki birader, demez mi!

— Boşver, dedim. Çocuktur, ilerde düzelir.

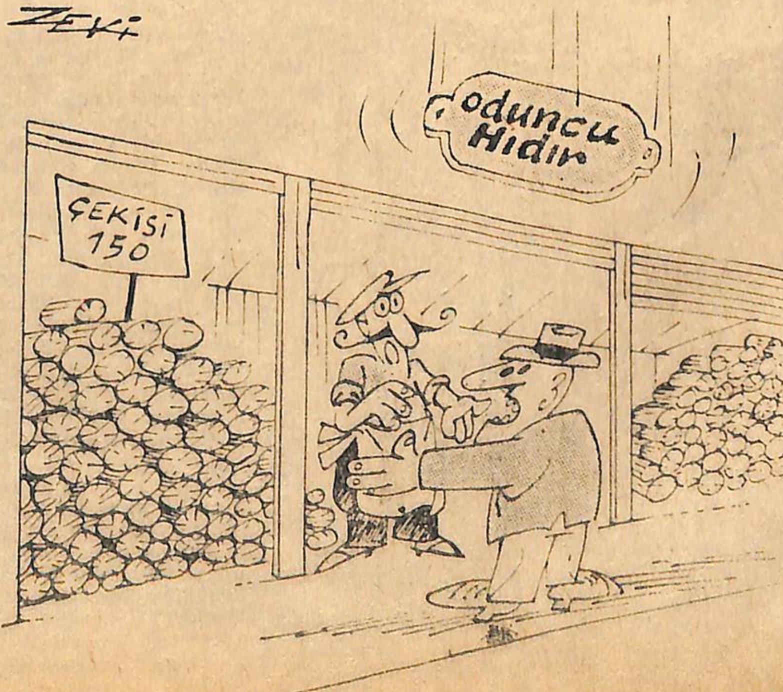
— Yok, dedi, teselliye falan sığmaz bu iş. Adam olacak çocuk şeyinden belli olur derler. Ama bulacağım çaresini...

Dertli, üzgün ayrılırken ekledi:

— İti ne arkadaşları seviyor, ne öğretmenleri «Aman bizi bırakıp gitme» diyor. Herif ilkokulu bitirdi, ortaokulu bitirdi, lisenin birine geldi, kimsenin umurunda değil birader! Kafası çalışmayan aptalın, soğuğun biri!

Vedat SAYGEL

Oduncular, odun fiyatlarını bildiğince yükseltiyor. — Gazeteler —

— Bu mevsimde odun fiyatlarının düşmesini mi bekliyorsun?..

Sizin için

BEŞ DUYU

Üç arkadaş oturmuş demleniyoruz, mutlu bir günümüzde. Biraz sonra sözü - sohbeti dinlenir Hüsmen dayı geldi yanımıza. Onu da masamıza alıp, kadeh tokuşturduk şerefine.

Söz döndü dolaştı kadehlerin niçin tokuşturulduğuna geldi. Biz, «alışkanlık» dedik.

Hüsmen dayı her zaman olduğu gibi hemen atıldı:

— Yok, dedi. Alışkanlık değil.

— Peki, ya ne?

Açıkladı büyük bir ciddiyetle:

— Beş duyumuz var mı? Var. Kadehi tutarak dokunma, içkiyi içerken gözümüz görerek, burnumuz kokusunu duyarak, dilimiz tadarak zevk alırlar içkiden. Ya işitme duyumuz ne olacak? İşte o da kadeh tokuşurken, içkinin sesini duyarak nasibini alır, bu meretten.

Açıklama hoşumuza gitmişti. Bu kez kadehleri bir başka şevkle tokuşturduk.

Sercivan ÇAKIR
Ortaokul Ed. Grp. Öğretmeni — Bekilli/DENİZLİ

Emeklilik meselesi dallanıp budaklandı. — Basın —
(Hilmi KAYMAK)
Bandırma Pasajı No: 1 BANDIRMA

SEN - BEN

Mecnun yok
Ben varım
Kerem yok
Ben varım.

Leylâ yok
Sen varsın
Aslı yok
Sen varsın.

Öyle sevişelim ki
Aşk tanrıları utansın.

M. SAMİ AŞAR

ALTIN YILDIZ

Sinemada film seyrediyordum. Bir ara baş aktörün düştüğü tuzaktan nasıl kurtulacağının etkisi altında iken, konu ile ilgisi olmayan yatak sahnesi araya giriverdi. Kadınla erkek öpüşmeye başlayınca, gerilerden tıpkı bir bez parçası yırtılıyormuşcasına:

— Cızzzzzt...

Diye bir ses sinemayı kaplarken, başka bir ses:

— Keees, Altın Yıldız'dan iki metre de bana!... demesin mi?!.

Sirac FAKİRULLAHOĞLU
Şeref Efendi Sok. No: 36
Cağaloğlu/İSTANBUL

DURMUŞ EMMİ'DEN

Kuşlar uçuyordu
Pır pır
Değirmen dönüyordu
Fır fır
Günler geçiyordu
Gır gır
Evlenince kedi başladı
Mır mır
Köpek başladı
Hır hır
Eşek ahırdan
Zır zır
Yağmur tavandan
Şır şır
Çocuk salıncakta
Vır vır
Anası başımda
Dır dır
Keçileri kaçırdım
Arkadaş!...

NEVZAT KOCABIYIK
Turan Cad. 68 BALIKESİR

SEN BİLMEZSİN!

Ankara'da yurtta Antalya'lı bir arkadaş vardı. Babası az okuma yazma bilirmiş. Bu arkadaş, Haziran imtihanlarında sekiz ders. ten ikmale kalınca babasına bir mektup atar: «Babacığım bu yaz gelemiyeceğim. Sen üniversiteyi bilmezsin. Biz her dersten iki defa imtihan oluruz. Onun için Eylûlde bir imtihan daha var, acele para!»

Hayati SARNIK
İ.E.T.T. Sitesi No: 17
EMİRGÂN

— 30 milyon vatandaş sağlık sigortası olmaya mecbur —

— Delirdin mi herif! Bu vaziyette sokağa çıkılır mı?..

— Korkma karıcığım... Üşütürsem sağlık sigortam var!„

(Abdullah ORHAN)
Gazi Eğ. Ens. Resim Bölümü III - A — ANKARA

İŞİ BİTMEDİK MİSAFİR

Hacı Hüseyin efendi evvelce kendi köyü olan memleketine bazı işlerini yola koymak üzere gitmiş ve köyün yine kendi gibi nüktedanlarından Yusuf ağanın evine misafir olmuştu.

Hacı Hüseyin efendi ile Yusuf ağa biribirlerine takılmadan edemez, daima şakalaşır dururlardı.

Bir gün Hacı Hüseyin efendi yatağının arasında bir yazılı kâğıt bulup okur:

Şaşkın ile düşkün
Misafirin kalacağı üç gün

Hacı Hüseyin efendi hemen kâğıdın arkasına şunları yazar ve ertesi sabah yatağın üzerine bırakır:

Eşekten doğan katır
Ne gönül bilirsin ne hatır
İşi bitmedik misafir, üç gün de yatır beş gün de yatır.

ZÜBEYİR KARASOY
TCDD. Şube 64 Büro Şefi — İSKENDERUN

YOLCU!..

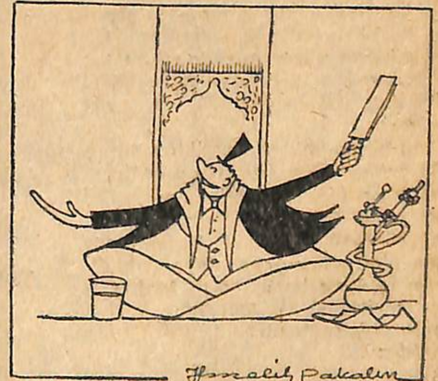
Kaşlar cımbızlanmış
Gözde yedi renk
Cümle âlemle
Ediyor cenk!...

Bir sen değilsin
Bu yolda giden
Herkes çeviriyor
Bir garip dümen...

Aktarmalı tren gibisin
Yavrum;
Ne inen belli, ne binen!

HAŞİM YÜZBAŞIOĞLU
Ekspres Gazetesi
İZMİR

RAMAZAN EĞLENCELERİ :

SON MEDDAHLAR!

(Melih PAKALIN)
Itrî Dede Sok. No: 34 Samanyolu Apt.
Kızıltoprak/KADIKÖY

(Nuri BİLGİN) — Pendik/İSTANBUL

DÂVET

İlçemiz Ermenek'in cevizi çok meşhur ve bol olduğu için senelerden beri kutladığımız geleneksel Ceviz Bayramına, gerek tertip komitesince gerekse şahıslar hariçteki hemşehri, tanıdık ve eş dosta dâvetiye gönderererek bayrama katılmaya dâvet ederler.

Ben de İstanbul'da bulunan fakir bir arkadaşımı telgrafla Ceviz Bayramına dâvet etmiştim. İki gün sonra bir tel aldım. Dâvet ettiğim arkadaşımdandı ve şöyle yazıyordu:

«Ceviz yemesek de olur. Burada et'e hasretiz. Kurban Bayramında çağırırsan seve seve gelirim. O zaman dâveti unutma... Selâmlar...»

Ahmet ARAS
Zabıt Kâtibi — ERMENEK

DURMUŞ EMMİ'DEN

Kuşlar uçuyordu
Pır pır
Değirmen dönüyordu
Fır fır
Günler geçiyordu
Gır gır
Evlenince kedi başladı
Mır mır
Köpek başladı
Hır hır
Eşek ahırdan
Zır zır
Yağmur tavandan
Şır şır
Çocuk salıncakta
Vır vır
Anası başımda
Dır dır
Keçileri kaçırdım
Arkadaş!...

NEVZAT KOCABIYIK
Turan Cad. 68 BALIKESİR

HALO DAYI

MUZAFFER İZGÜ

— 44 —

Halo dayı, keskin bir dönüş yaptı, elindeki dilmeyi havadan döndürerek var kuvvetiyle indirdi adamın üzerine. Dilmenin ucu, tam adamın bacağına gelmişti, birden yıkıldı yere. Halo dayı, hızla atıldı adamın üstüne, gözüne, yüzüne, burnunun üstüne vurmağa başladı:

— Lan nasıl yin o parayı, lan nasıl yin o parayı! diye kendinden geçmiş vuruyordu...

Adam, Halo dayının altından kurtulur kurtulmaz, birden bıçağına davrandı. Loş ışıkta, parlayıp söndü bıçak:

— Bana bak, dedi, yol ver geçeyim, yoksa canına okurum...

— Ulan, dedi Halo dayı, üzerine yürüdü tekrar.

Bu arada kaçtı adam... Merdivenleri hızla çıkıp birinci kata geldi. Oradan dışarıya süzüldü. Az sonra da:

— Allah anam, dedi, düştü yere.

İdiris, elindeki taşı tam adamın belinin ortasına indirmişti...

Halo dayı, nefes nefese atıldı adamın üstüne, önce ceplerini, sonra koynunu yokladı. Yeşil çıkın, koynundaydı adamın. Çekti aldı... Sonra bir tekme yapıştırdı, bir de tükürük savurdu:

— Allah bin kere belânı vere, dedi...

Adamı orada bırakıp gittiler. Adam arkalarından hâlâ:

— Ben size gösteririm ulan çarıklı erkânlar, deyip duruyordu...

Bir müddet baba oğul konuşmadan yürüdüler. İkisi de hâlâ olayın etkisi altındaydılar.

— Pezemengin dölüüü! diyordu ikidebir Halo dayı, lan benim öküzlerim ya bunlar... Abooov göz göre göre soyacaklar insanı lan, bu ne biçim melmeket? De hele, benim guşşak sende mi?

— Bende buba...

— Bak sen lan İdiris, ne hal da soyacakdı gahbe dölü bizi... Anaaa, bakdın mı herife, den sanki essahdan devletin adamı, gıravatı var, urubası gözel, gonuşması amenna ..

Oturdu bir köşeye, paralara baktı... Tamamdı... Tekrar yola koyuldular. İdiris:

— Buba, dedi, Durmuş'un galdığı ev burya yakın, isdersen bi uğrıyak...

— Uğrıyak oğul... Abooov ki abov, heç de böylesini görmediydim... Çıkar çıkınını görecem, ver çıkını bana, gaçıracam... Poh yiyecen gahbe dölü poh... Halo dayında heç o göz var mı?

Dar bir sokaktan geçtikten sonra eski eve geldiler. Gıcırtılı merdiven, üzerinden bir kişi daha geçirdiği için sanki İdiris'e daha sağlammış gibi gözüktü. Oysa ki basamaklar daha çok sallanmaya, daha çok ötmeye başlamışlardı. İdiris kapıyı açıp içeriye girdi. Hacı'dan başka, bir kişi daha vardı.

İdiris:

— Hacı emmi, bak bubamı getirdim, dedi.

Hacı:

— Haa, hoşgelmişsen ogil, dedi. Sonra, Halo dayıya döndü:

— Hoşgelmişin gardaş...

— Hoşbulduk...

— Çökün hele çökün...

Baba oğul yanyana bağdaş kurdular, tam karşılarına da geldi Hacı bağdaş kurdu:

— Eee Halo gardaş, nasılsın? dedi.

— Eyiyik... Yalınız şindi yolda bi pezemek geldi garşıdan, ben polisim dedi, goynunuzu yoklıyacam dedi, sona aldı benim para çıkınını...

— Eee, ne diyon gurban?

— Gaçdı... Biz de düşdük ardına, bi inşaatda gısdırdım, paramı geri aldım.

— Eee Haci gardaşı gurban ola, siz heç bilmezsiz bura İsdanbil... Adamın gözüyün üsdünden sürmeyi çekerler... Neyise, geçmiş olaa... Garnınız açdır, yimek gosun Haci?..

İdiris, yemeğin parayla olduğunu bildiği için:

— Yok yok garnımız tok, dedi.

Hacı:

— Haci emmin de ne güzel bi guru fasuliye bişirmişdi, dedi...

Halo dayı sordu:

— Durmuş nerde ki?

— Durmiş, o melmekete getdi gurban... Deli çocik, haylâz çocik... Ne para sahabı olur o, ne de hacet... Uçguri de gevşek... Gazanır üç beş goriş, götürür yir avratlarnan...

Öteki amele geldi yanlarına:

— Hosgeldiniz, dedi .. Sonra yine kendi işinin basına döndü. Ardı tamamen eskimiş bir pantalona, başka renk bir eski kumastan ard geçirivordu... Hacı, onun elindeki pantalonu şöyle bir ışığa tuttuktan sonra:

— Ula deliganli, dedi, vermezsin Haci emmine ikiboçik kâğıt, yamasin sana terzi usdasi gibi, eden böyle pantolin ardıni pompoh...

Sonra Halo dayı'ya döndü:

— Eee Halo gardaş, dedi, galdık böyle çolik çocik eline. Haci gardaşın onların sırtını yekar yur, onlara aş bişirir, alır üç beş goriş, yaşar geder... Sen de oğlana mı aş bişirin?

— He, dedi Halo dayı.

— Gaç goriş verir sana?

— Benim oğlum bu... Sona ben de çalışırım.

— İnşaatda?...

— Heye...

— Bu yaşda?

Güldü Halo dayı... Hacı da güldü:

— Yokdir bende güç guvvet, dedi. Eee nedeceniz baba ogil onca parayı?

— Ben bi çift öküz alacam, oğlan da başlık parası...

— Gız babasine?

— Gız babasına ya...

— Yazzık degildir paraya... Versin oğlan Haci emmisine, gız babasine vereceginin yarisini bulsun ona Haci emmisi bi Isdanbıl gızi, her tarafi bıngıl bıngıl...

— Allah gösdertmesin, dedi Halo dayı. Şeher yerinin avradı bize gelmez.

— Ben aldi zamaninda bi şeher arvadi, sona boşadi, nikâh, imam nikâhi.

— Niye boşadın? diye sordu Halo dayı.

— Ee ben aldı başga bi gari, durmadi öteki gari...

— O da mı şeherli?

— Heye, şeherli... Hemi şeherli, hemi de şekerli...

Hacı gevrek gevrek güldü... Bir yerlerden iki tane şeker buldu geldi, birini Halo'ya uzattı, birini İdiris'e. İdiris, şekeri parayla vereceğini sanarak, önce almak istemedi, ancak Hacı:

— Yi yi, beles dedikten sonra aldı.

Biraz daha oturdular, havadan sudan konuştular. Tam kalkacaklarına yakın Hacı:

— Benim care bitmişdir, vardır care? dedi.

Halo dayı, tabakasını çıkardı, uzattı, Hacı bir sigara sardı, sonra, içinden bir tutam tütün daha alarak, bir kâğıdın içine koydu:

— Haci çok sever tütüni, dedi...

Kalktılar. Halo dayı önden indi, Hacı yaklaştı İdiris'in yanına:

— Ula çocik, dedi, veresin Haci emminin resmini, sende değildir?

İdiris, koynundan bir kıştır taşıdığı kadın resmini çıkardı:

— O günü zerhoşluklana cebime gatmışım, al, dedi.

Hacı:

— Hesaplamışım, tam borcun yirmi lire olmuşdur amma, sen bi dahaki gelişinde on lire ver de helâlleşek, dedi...

İdiris hiç cevap vermedi, merdivenleri indi. Babası kapının önünde bekliyordu. Evlerine geldiklerinde karanlık basmıştı. Bakkaldan iki yumurta aldılar, bir de ekmek. Bol yağın içerisine kırdıkları iki yumurtayı sıyıra sıyıra yediler...

O günden sonra havalar iyice açtı. Bazı günler şöyle öğleden sonraları yağmur atıyordu amma, işlerine engel olmuyordu. Recai bey, onları başka bir inşaata götürmüştü. Temelin bu denli kalın olduğuna bakılırsa, bu inşaat en azından on katlı falan olacaktı. Onun için Halo dayı'ya da, İdiris'e de birkaç aylık işti bu. Sonra, Sarıbıyık da ortalardan kaybolmuş, yerine Tufan diye bir adam gelmişti. Tufan dürüsttü, kimsenin beş kuruşunu sektirmez, hattâ aksama yakın yağmur sonucu iş bırakılınca, onu da tam yevmiyeden sayardı.

Baharın ortalarıydı, bir gün Recai bey Halo dayı'yı otomobilinin yanına çağırdı. Halo dayının içi hırp etti, yoksa işten mi atacaktı? Gerçi İstanbul'da iş mevsimi başlamış, her tarafta iş doluydu amma, nedense Halo dayı, hem patronu, hem de bu Tufan'ı çok sevmişti.

Recai bey:

— Gel bakalım dayı, gel! dedi.

— Buyur begim...

— Sigara!...

Halo dayı, aldı sigarayı.

— Bak dayı, dedi patron, ben senin işinden çok memnunum...

— Sağolun begim...

— Seni bu yeni inşaata çavuş yapmak istiyorum...

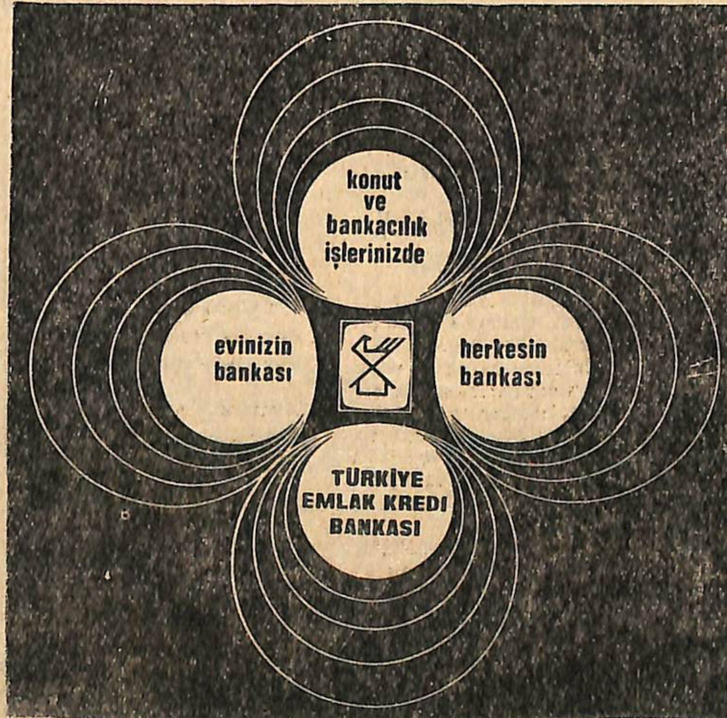
— Çavış?...

Halo dayı, sanki general olmuş gibi seviniverdi bir anda:

— Ya Tufan? dedi.

— Tufan mı? Tufan benim adamım... Hesapları kitapları yine o görecek, yalnız ben yeni bir inşaata başlıyorum, onu oraya göndereceğim, ara sıra burayı kontrola gelecek. Burada benim adamım olarak sen kalacaksın...

(Devamı var)

(Basın : 60848 - A - 20167 — 167)

Ağrılarda ve GRİP'te
Lokman
ALGO
(Ajans Tek: 72/320 — 166)

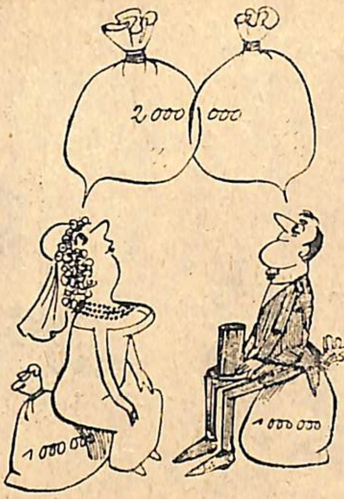
BÜTÜN BANKACILIK İŞLERİNİZDE HER YERDE HER ZAMAN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI
(Basın: 60686 - A - 21458 — 165)

Akbaba

* Haftalık Siyasi Mizah Mecmuası *

Sahibi: Ergin ORTAÇ, yazı işlerini fiilen idare eden: Kadri Yurdatap, dizildiği ve basıldığı yer: Akbaba Matbaası, sekreter: Selâmi M. Yurdatap, İDARE YERİ : Divanyolu Klodfarer Caddesi, No. 8 - 10, Daire: 3, İstanbul. Telefon: 22 18 11 Fiyatı: 150 kuruş.

MİLLETLER GÜLÜYOR

Yazısız

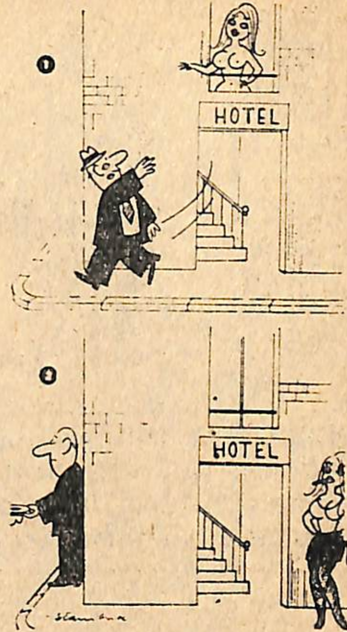
Serde yabancılık olunca

Sabaha karşı meyhaneden çıkan iki sarhoş, gökyüzünde gördükleri parlak cismin «Ay» mı, yoksa «Güneş» mi tartışmasında uzlaştırıcı bir sonuca varamayınca:

— Bir dakika bakar mısınız, diyerek yoldan geçen bir turistin hakemliğine sığındılar. Şu tepemizde ışıldayan Ay mı, Güneş mi?...

Bir gökteki parıldayan cisme, bir karşısındakilerin öfkeli hallerine bakan turist:

— Bağışlayın mösyöler, dedi, bu ülkenin yabancısıyım!

Yazısız

Yirmi yıl sonra

Sohbeti koyulaştıran iki eski dost, döne dolaşa konuyu evliliğe getirmişlerdi. Biri:

— İlk günlerde karımı öpmek için kucakladığımda öylesine sıkardım ki, kadıncağız nefes alamayıp boğulacağından korkardı!

— Şimdi?...

— Şimdi, boğmamak için kendimi güç tutuyorum!

Aman o ne kese!

Yârenliğe dalan iki köpekten biri:

— Tüyleriniz çok kirlenmiş, dedi arkadaşına. Neden hizmetçinize yıkatmıyorsunuz?

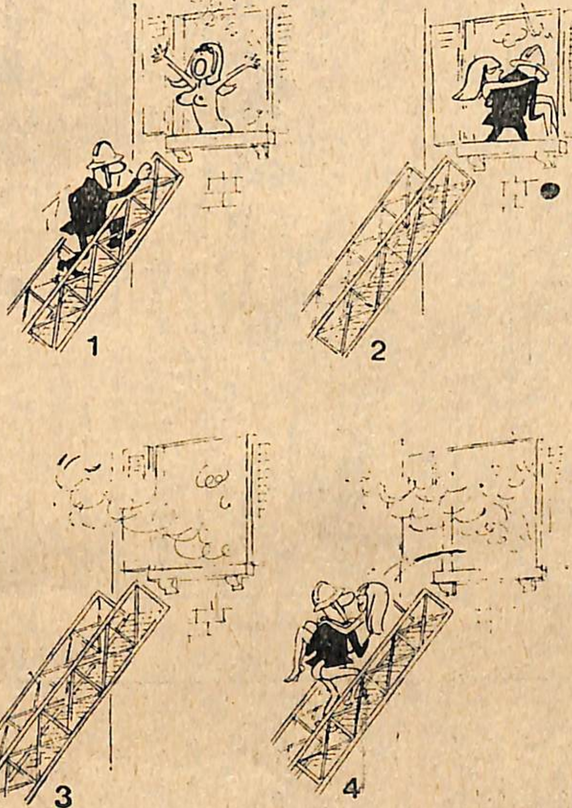
— Aman Allah korusun, diye cevap verdi diğeri. Kendi çocuğunu yıkayışını gördüğüm günden beri, o sokağa adımımı atmıyorum!

Güzel rahibe

İkinci Dünya Savaşında, Belçika'da bir manastıra sığınmak mecburiyetinde kalan bir Alman eri, iyi kalbli bir rahibenin yardımıyle orada uzun müddet barınmaya muvaffak olur. Rahibe kılığına giren Alman eri, her gün traş olur, elinden geldiği kadar diğer rahibelerden uzak kalmaya çalışır.

Bir gün, manastırın tenha bir koridorundan geçerken çok güzel bir rahibe ile karşılaşınca dayanamaz hemen boynuna sarılarak öpmek ister. Güzel rahibe suratına bir yumruk indirerek, kalın bir erkek sesiyle:

— Nefsine hâkim olsana be herif, der, ben de bir senedir burada senin gibi mahrumiyet içinde yaşıyorum!...

Yazısız

Başka kapıya

Kızını istemeye gelen genç adamı karşısına alan milyoner baba, damat adayına sordu:

— Eğer kızımın bir kuruş drahoması (çeyiz parası) olmasaydı, onunla yine evlenmek ister miydin?

Delikanlı coşkuyla cevap verdi:

— Evet mösyö.

— O halde ne yazık ki bu evliliğe izin veremiyeceğim delikanlı. Zira budalaların ailemize girmesini istemem!

Uçarken akıllanmış

On katlı apartmanın çatısından uçup, kazayı mucize kabilinden birkaç önemsiz yara bereyle atlatan adamı boylu boyunca uzandığı yerden kaldıran polis, sordu:

— Mesleğiniz?

— Yarım dakika öncesine kadar baca temizleyicisiydim, diye inledi beriki.

— Şimdi ne iş yapıyorsunuz?

— Yeni bir meslek seçmeyi düşünüyorum!

Adam mı kandırıyorsun?

Beş dakika fırsat bulsa, soluğu hemen meyhanede alan memurunu yola getirmeye çalışan müdür:

— Kaçırdığın fırsatları bir bilsen, dedi. Bu kadar çok içmeseydin, seni pekâlâ bir servis şefi yapabilirdim!

Hâlâ aklı meyhanede olan memur:

— Hıh, dedi, içmezsem şef yapabilirmiş... Oysa ben daha ilk kadehte şef oluyorum; ikinci kadehte müdür, üçüncü kadehte genel müdürlüğe yükseliyorum; dördüncü kadehi attım mı, şirketin sahibi olarak daireye dönüyorum!

Benzerlik

Son derece çirkin bir kızcağızdı. Fakat her nasılsa çağırıldığı düğünde kendini dansa kaldıracak bir delikanlı bulmuştu. Oğlan bir ara sordu:

— Gina Lollobrigida'ya benzediğini söyleyen olmuş muydu hiç?

Kız memnunlukla cevap verdi:

— Hayır.

— Ben de benzetememiştim de, acaba yanılıyor muyum diye bir sorayım dedim.

— Pantalonunuzun düğmesini açık bırakmaya utanmıyor musunuz?..

Üstün zekâ

Luna parktaki pavyonlardan birinin gişesine sokulan küçük, bilet satıcısına sordu:

— İçerdeki konuşan canavarı görmek istiyorum ama bilet kaça?

— İki frank, diye cevap verdi gişe görevlisi.

Kafasını kaşıyarak bir süre türlü kurnazlıklar düşünen çocuk, yeniden sordu:

— Ya on yaşından küçük olduğumu söylersem?...

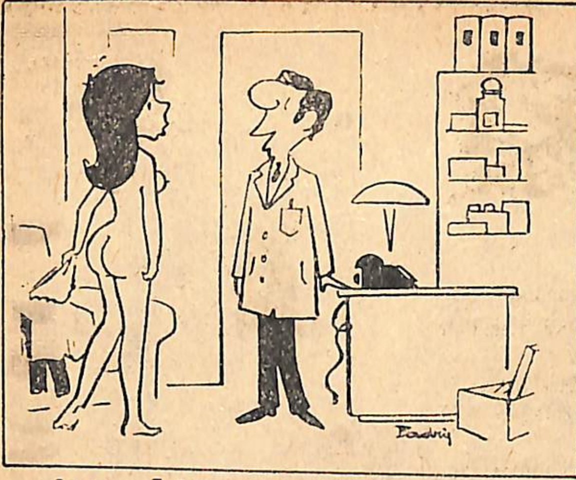
— Gene iki frank vermen gerekir.

Avucundaki bir frankı uzatan çocuk:

— Olsun, dedi. Alın bu parayı, siz yarım bilet kesersiniz, ben tek gözle seyrederim!

Yazısız

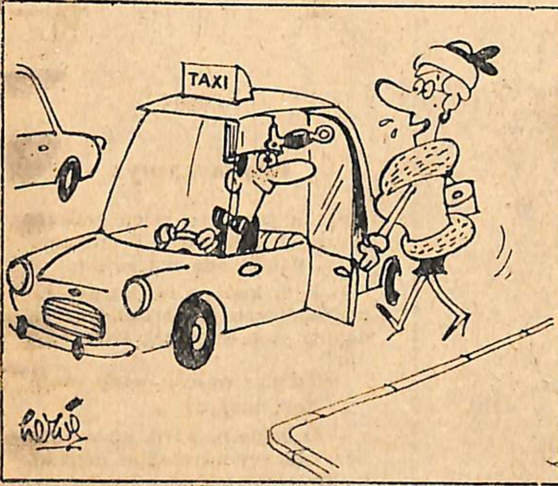
Dünya Karikatürleri

-BİR ŞEYİNİZ YOK KÜÇÜK HANIM...TABİÎ DOKTOR GELİNCE BUNU SİZE SÖYLEYECEKTİR. ÇÜNKÜ BEN DOKTOR DEĞİL TELEFON TAMİRCİSİYİM!..

-AMA SEVGİLİM, SENİ BEKLERKEN O HİÇBİR ŞEY YAPMADI Kİ, SADECE SABUN KÖPÜĞÜNDEN BALONLAR UÇURDU!..

-AMA SAKIN ARABAYI BİR DELİ GİBİ SÜRMEYİN!..

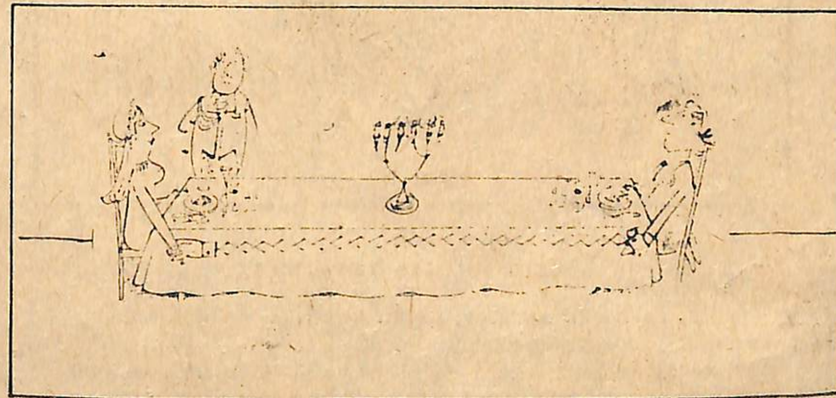
YAZISIZ

YAZISIZ

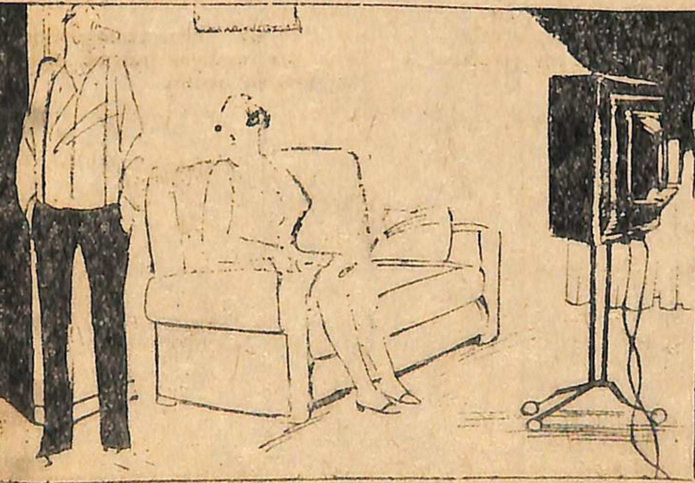
YAZISIZ

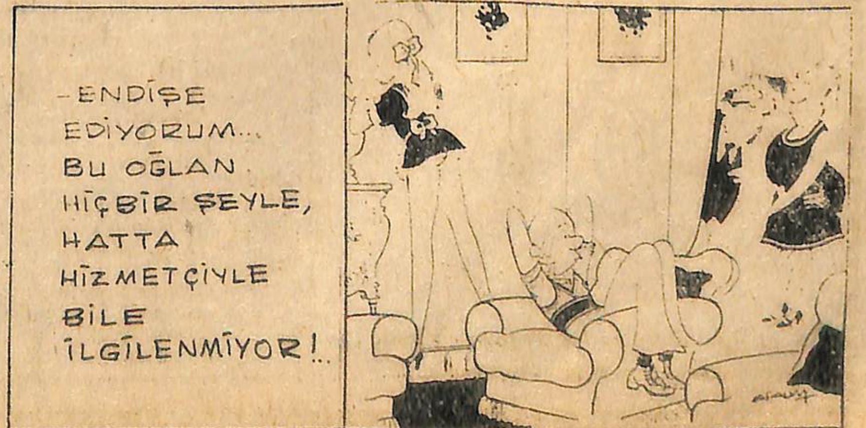
YAZISIZ

YAZISIZ

-GİT BULAŞIĞI YIKA.. SONRA BEN SANA FİLMİN BAŞINI ANLATIRIM!..

-ENDİŞE EDİYORUM... BU OĞLAN HİÇBİR ŞEYLE, HATTA HİZMETÇİYLE BİLE İLGİLENMİYOR!..

Bu yılın son ikramiye çekilişinde
bir defada

14 Milyon lira

İstanbul'un gözde semtleri Çatalçeşme (Suadiye) ve Çiftehavuzlar'da kaloriferli, konforlu, beheri 100.000 lira değerinde

Y 846

Sayın Mevduat Sahiplerine bol şanslar dileriz.

YAPI ve KREDİ BANKASI
Daima en iyi hizmet

(R. Moran : 2736 — 168)

Eveet... Balıklar ortada yoktu ama, bir gerçek vardı... Na mevcud balıkları Behçet'e muhakkak satacaktı balıkçı... Şevki durumu çaktı, balıkları Behçet'in hatırı için satın aldı. Behçet'i de bir arabaya bindirdi ve Behçet konuştu...

